

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Temmuz : 1988

Sayı : 225

SSK. Hükümetin eli
işçinin cebinde

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

TEMMUZ 1988

Sayı : 225

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

TEKNİK DÜZENLEME :

TURGAY ÇERŞİL

FOTOĞRAFLAR:

NİHAT ÜSTÜN

DİZGİ BASKI :

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL : 134 14 71

BASKI TARİHİ : 10.08.1988

İçindekiler

1	36. YIL MESAJI
2	GÖREVİMİZ YARGILANMAK
5	ILO KONFERANSI
11	SONUÇ KARARI NE GETİRİYOR ?
12	TEMMUZ İSTATİSTİKLERİ
14	AÇIK TEŞEKKÜR
15	GREV SONRASI SÖZLEŞME
16	SSK 41. GENEL KURULU
22	TÜRK-İŞ ARAŞTIRMASI
23	SAĞLIK - İŞ SSK SÖZLEŞMESİ
24	BELEDİYE - İŞ BAŞKANLAR KURULU
25	ANKARA'DA BELEDİYE İŞÇİLERİ YENİ HAKLAR ALDI
26	TES - İŞ GENEL BAŞKANI FARUK BARUT'UN KONUŞMASI
27	TÜRK - İŞ'İN PARTİLERİ ZİYARETİ
28	ENVER TOÇOĞLU
29	H. AVNİ YAZICI
31	AÇIK ÖĞRETİM FAKÜLTESİ
32	İSMAİL SADIK

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

Türk-İş Yönetim Kurulu:

“BU GİDİŞE DUR DİYORUZ”

TÜRK-İŞ'in 36 ncı kuruluş yıldönümü nedeniyle Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan mesajda, “Antidemokratik yasalarla keyfi uygulamaların yol açtığı engeller yüzünden, sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlanan işçilerimizin, adeta ikinci sınıf vatandaş durumuna düşürüldüğü” öne sürüldü.

“Onurlu bir geçmişe sahip olan TÜRK-İŞ, ülkemizde engelsiz bir demokrasiye geçiş ve çağdaş insan hak ve özgürlüklerinin noksansız uygulanabilmesi amacıyla başlattığı bilinçli mücadelesine var gücüyle bundan sonra da devam edecektir.” denilen TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu mesajında, şöyle devam edildi.

“31 Temmuz 1952’de kurulan TÜRK-İŞ, bugün 36 ncı yılını tamamlamış ve 37 yaşına girmiş bulunuyor.

Kuruluşundan bu yana geçen zaman içinde TÜRK-İŞ ve Konfederasyona bağlı üye sendikalar, ülkemizdeki sendikal hareketi meydana getiren kuruluşlar olarak işçilerin tek güven ve ümit kaynağıdır.

36 yıl zarfında, işçilerden aldığı güçle, her zaman çağdaş sendikacılık örnekleri vermek suretiyle ileri düzeydeki sendikal hak ve özgürlüklerin kazanımında en büyük payın sahibi olan TÜRK-İŞ, bugün ne yazık ki çağdışı bir takım engellerle karşı karşıyadır.

— 40 yıl süreyle adım adım kazanılan sendikal hak ve özgürlükler, 12 Eylül 1980 sonrası çıkarılan Anayasa ve yasalarla budanarak kuşa çevrilmiştir.

— Grev ve serbest toplu pazarlık hakları, kullanılamaz derecede kısıtlanarak baskı altına alınmış, kamu kesimi toplu sözleşmeleri, hükümetin emir ve direktifine terkedilmiştir.

— Sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlanan işçiler, milli gelirden haksızca pay alamadıkları gibi, enflasyonun ve vurguncu piyasa düzeninin yarattığı ağır hayat koşulları altında ezilmeye terkedilmişlerdir.

— Antidemokratik yasalar ve keyfi uygulamaların yol açtığı engeller yüzünden, sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlanan işçilerimiz, adeta ikinci sınıf vatandaş durumuna düşürülmüştür. Buna karşılık, yarınını da teminat altına alan fırsat düşkünü açığöz zadelanlara, her yol mübah ve açık tutulmuştur.

— Beş yıldan beri iş başında bulunan ANAP iktidarı, antidemokratik yasaların asgari ILO normlarına uydurulması yolundaki ısrarlı ve haklı taleplerimizi yerine getirmemiş, iki ay kadar önce yapılan sözde düzenlemelerin “Yasak savma” niteliğinden öteye gitmediği ILO kararlarıyla da ispatlanmıştır.

— Düzeltmesi zaruri maddeler dururken, Anayasa’da, sadece politik çıkarları uğruna bir değişiklik yoluna gidilmesi, vatandaştaki güvensizlik duygularını pekiştirmiştir.

— Kamu kesimindeki işçiler zaman zaman memurlaştırılmış, şimdi de memurlarla birlikte görev özelliğine bakılmaksızın “İşe son verme

tehditleriyle” sözleşmeli personel ya-pılmak suretiyle siyasi kadroların oyuncağı haline getirilmek istenmiştir. Amacının dışına taşan bu sözleşmeli personel oyununun altında, “Sendikasılaştırma” gayretinin yattığı açıktır.

— İstihdamdaki daralma yüzünden işsizlik çığ gibi büyürken, bütçe açıkları ve lüks harcamaların faturası, seri zamlarla dar ve sabit gelirli vatandaşlara çıkarılmıştır.

BU GİDİŞE DUR DİYORUZ

Olumsuzluklar, başta emeği ile geçinenler olmak üzere, toplumumuzun her kesimini etkilemektedir. Bunun daha ne kadar süreceği belli olmamakla beraber TÜRK-İŞ ve bağlı üye sendikalar bu olumsuz gidişattan bir an önce kurtulmak amacıyla mücadelesini sürdürmeğe kararlıdır. Eylemlerimiz, bu doğrultuda olmak üzere en etkin şekilde devam edecektir. 36 yıl boyunca her tutum ve davranışıyla ispatladığı gibi, önce ülke çıkarlarını gözeterek TÜRK-İŞ, ülke kalkınmasında ilk sırayı alan işçilerin temel hak ve özgürlüklerini savunurken, işçilerin güvencesi olan hür sendikacılığın ancak engelsiz demokrasilerde varolduğunun da bilinciyle hareket ederek, bu antisosyal ve antisendikal gidişi mutlaka durduracaktır.

TÜRK-İŞ, geçmişte olduğu gibi gelecekte de saygın ve güvenilir vasfıyla işçiye hizmet yolunda, üzerine düşen görevi noksansız yapacaktır.”

Floresan lambalarının karanlığı zor deldiği uzun koridor, mübaşirın sıtma görmemiş sesi ile çın çın öttü:

— Şevket Yılmaaz, Emin Kuuul, Çetin Göçeer, Mustafa Başoğluuu, Orhan Balabaaan

Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesinin kapısından içeri girişte bir yığılma oldu ve gazetelerin adliye muhabirleri ile fotoğrafçıları sanıklardan önce salona girdiler.

Türk-İş Yönetim Kurulu Üyeleri, 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 37'nci maddesinin 2'nci fıkrasına muhalefetle yetinmemişler bir de izin almadan bildiri dağıtmışlardı.

Böylelikle Dernekler Yasasının 44. ve 82. maddelerini de ihlal etmişlerdi.

Siyaset yaptıkları için istenen ceza 6 ayla 2 yıl arası, izinsiz bildiri dağıttıkları için de 3 ile 6 ay arası.

Olay sadece Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi ile bitmiyordu.

Türk-İş Hukuk Danışmanı Avukat Hüseyin Ekmekçioğlu, yurdun dört köşesinde benzer davalarla yargılanan sendikacılar için nasıl bir program yapacağını şaşırmış, aynı günde iki ilde birden bulunma gibi tersliklere rağmen, mide spazmı geçire geçire yollara düşmüştü.

İstanbul'da 9. Asliye Ceza Mahkemesinde Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi Vahap Güvenç de Türk-İş Yönetim Kurulu üyelerinin az önce sözünü ettiğimiz suçların aynısını işlemiş ve yargılanıyordu.

Adana 3. Asliye Ceza Mahkemesinde ise Şevket Yılmaz, Emin Kul, Türk-İş Bölge Temsilcisi Hüseyin Kaya Elbek, "ANAP'a oy yok" dedikleri için yargılanmaktaydı.

Adana'da Emin Kul için Birinci Asliye Ceza Mahkemesi de bir dosya açmış, 2821 Sayılı yasanın 37'nci maddesine muhalefet ettiği siçin hesap vermeliydi.

Bursa 2. Asliye Ceza Mahkeme-

GÖREVİMİZ

■
Başkanlar
Kurulu
Üyeleri
Ankara
10. Asliye
Ceza
Mahkemesi'nde
yargılandılar
■

si Orhan Balaban'ı yargılıyordu. Balaban da "ANAP'a oy yok" demiş ve Sendikalar Yasasının 37. maddesini ihlal etmişti.

Oysa, Nasrettin Hoca'nın Timur'a dediği "Bir fil daha gönderin"

gibilerden, "Ey işçiler, üzerimizde bir gömlek, bir pantolon kaldı. ANAP'a oy verin de bundan da kurtulalım" demek varken, ne diye böyle mahkemelerle uğraşılıyordu.

Yargılama furçası sadece Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleriyle de sınırlı

değildi.

Keçiörlü'da Türkiye Maden-İş Sendikasının 5 kişilik şube yönetim kurulu üyeleri, İzmir'de 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde Demiryol-İş İzmir Şubesi yöneticilerinden 9 kişi, Isparta'da 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde,

YARGILANMAK

Türk-İş İl Temsilcisi ve TES-İŞ Sendikası Şube Başkanı İbrahim Yılmaz, Eskişehir 3. Asliye Ceza Mahkemesinde 18 mahalli sendika yöneticisi, yargılanmışlar, beraat edenlerin yanı sıra halen mahkemeleri sürenler var.

"AMAN TOPLU DURMAYALIM"

Türk-İş Başkanlar Kurulu 10 Şubat 1988 günlü toplantısında bir dizi öneriler belirlemiş, bu yüzden Savcılığa davet edilerek ifadeleri alınmıştı.

Savcılığın haklarında dava açılmasını kararlaştırdığı 42 kişilik grubun büyük bir kısmı 13 Temmuz Çarşamba günü saat 8.45'de Ankara adliyesinin karanlık koridorunda biraradaydı.

Türk-İş Yönetim Kurulundan sadece Çetin Göçer'in bulunduğu grupta, Başkanlar Kurulu üyeleri yer alıyordu. Bazıları mazeretleri nedeniyle gelmemişlerdi.

Saat 09.00'da başlaması gereken duruşma, 10. Asliye Ceza Mahkeme salonunun küçük oluşu nedeniyle basının mensupları ve sanıklara "Birinci Ağır Ceza Mahkemesi Salonuna geçmeleri" bildirildi.

Topluca koridorda gidilirken, bir yönetici şöyle diyordu: "Aman, toplu yürümeyelim, bir de toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasında aykırı hareket ettik diye yargılanırız"

Bir sinema salonu kadar büyük fakat sinema kadar sevimli olmayan sıralarda sanıklar bağlı olmayarak yerlerini aldılar.

Gazetecilerin peşpeşe fotoğraf makinelerini çalıştırdıkları, TRT'nin ilk defa habere değer bulup kamera gönderdiği duruşmada sanıkların hüviyet tesbitleri yapıldı, ifadeleri alındıktan sonra 3 Ekim'de davaya devam edilmesi kararlaştırıldı.

BERAAT KARARLARI

Savcılıklarda verilen ifadeler, mahkemelerde süren duruşmalar böyle gidedursun, beraat kararları da birbirli arkasına geliyordu.

Şevket Yılmaz bir konuşmasında "Savcılık bizim günlük uğrak yerimiz oldu" demişti. Yukarıda, Yönetim Kurulu üyeleri Savcılıktan çıktıkları sırada gazetecilerle birlikte görüşüyorlar.

Yorgun savaşçı Avukat Hüseyin Ekmekçioğlu, TÜRK-İŞ Basın Bürosundan mahkeme sonuçları sorulduğunda sadece tek kelime ile cevap veriyordu: BERAAT.

Bazen zahmet edip iki kelime de kullanıyordu: Devam ediyor.

Evet, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesindeki davaları beraatle sonuçlanmıştı.

İstanbul'da Vahap Güvenç, Eskişehir'de 18 sendikacı, İzmir'de 9 sendikacı, Isparta'da İbrahim Yılmaz, Bursa'daki davasında Orhan Balaban beraat ediyorlar, diğerlerinin duruşmaları devam ediyordu.

"İZİN ALMADAN YURT DIŞINA SENDİKACILAR ÇIKAMAZ"

Vurguncusu, teröristi, bölücüsü, artisti, yolunu bulur yurt dışına çıkar da, sendikacı izinsiz hudutların ötesi-

ne adımını atamaz.

Olmaz demeyin, yasalar böyle.

Böylesine mantıksızlığa yer yoktur düşüncesiyle, Demiryol-İş, Haber-İş ve Teksif Sendikalarının bazı yöneticileri, sendikalarının bağlı bulunduğu uluslararası Federasyonların çeşitli toplantılarına katılma günahını (!) işledikleri için yargılandılar.

Hepsi de sonunda beraat ettiler. Çektikleri üzüntü yanlarına kâr kaldı.

Sendikacılar, bir zamanların sevilen dizilerinden "Görevimiz Tehlike"yi hatırlatıp, mahkeme koridorlarından zaman bulamayışları karşısında "Görevimiz Yargılanmak" diyorlar.

Birden aklımıza Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un ILO'da yaptığı konuşma geldi.

Türkiye'de sendikal haklar ve insan hakları pek çok ülkeden daha ileri düzeydeymiş.

Bizim gerimizdeki ülkelerin sendikacılarını düşündük. Kimbilir ne kadar çok yargılanıyorlar?

Türkiye'de başlayan tartışma ILO'da doruktaydı

Aykut: “Eğer isteklerin yüzde 80-90’ını karşılamışsak ve hâlâ uyum gösterilmiyorsa, o zaman başka şeyler düşünmek lazım. Artık bu bir ulusun onuru meselesidir canım. Kaç seneden beri bir takım ismini bilmediğimiz ülkelerin ayağına Türkiye’nin futbol topu halinde bırakılmasına herhalde izin vermeyeceğim yani. Hiçbir ülke, Türkiye kadar hırpalanmadı bugüne kadar ILO’da, ama hiçbir ülke. Her sene Türkiye gündemde. Şamar oğlanı... Ben buna müsaade etmeyeceğim.

Türkiye’nin durumu ILO’da hangi düzeyde tartışılıyor

Türkiye’nin durumu, Uluslararası Çalışma Örgütü’nde iki ayrı komitede ele alınmaktadır. Bunlardan birincisi ILO Sendika Özgürlükleri Komitesi’dir. Burada 1982’den bu yana Türkiye’de 12 Eylül 1980 sonrasında işçi hak ve özgürlükleriyle ilgili tüm sorunlar ele alınmış durumdadır ve her yıl Mayıs ve Kasım aylarında gelişmeler ILO Yönetim Kurulu’na sunulmakta, Yönetim Kurulu’nun tesbitleri ve tavsiyeleri de Türk Hükümetine duyurulmaktadır. Bu çerçevede Uluslararası Çalışma Örgütü özellikle 2821 ve 2822 sayılı Yasaların, sendikal hak ve özgürlükleri düzenleyen ILO Sözleşmelerine aykırı yönlerinin düzeltilmesini istemektedir. İkinci Komite Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının Tatbikini denetlemekle ödevli olan ve her yıl ILO Konferansı sırasında kurulan “Aplikasyon Komitesi”dir. Bu Komite 1982 yılından bu yana, Türkiye’de serbest toplu pazarlık şartlarını, Türkiye’nin 1951 yılında tasdik ettiği 98 sayılı ILO sözleşmesi ışığında izlemektedir. İki Komite arasındaki başlıca fark, Sendika Özgürlükleri Komitesi’nin üye Devlet tarafından tasdik edilmemiş de olsa bazı ILO Sözleşmelerine göre inceleme yapabilmesidir. Bu sözleşmelerin başında 87 sayılı ILO Sözleşmesi gelir. ILO nazarında bu konuda inceleme yapmak için üye Devletin bu sözleşmeyi tasdik etmiş olması gerekmez. Zira sendika özgürlüğü ILO Anayasasının asli unsurudur. Anayasayı kabul ederek ILO üyesi olan Devlet de bunun gereklerine uymakla yükümlüdür. Buna karşın Konferans Komitesi münhasıran tasdik edilmiş sözleşmelere göre değerlendirme yapabilir.

2821 ve 2822 Sayılı Yasalarla ilgili değişikliklerin gerçekleştirilmesi ni takiben Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**, Hükümetin Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)’da izleyeceği politikayı bu hırçın tavırla açıklıyordu.

Bakan, Türk-İş’in ILO’da şikayetçi olması olasılığı ile ilgili soruya ise daha büyük bir tepki ile şu karşılığı veriyordu:

“Neresini edecek? Ne dediyse yaptık. Çıkarıp göstereceğim. Herkesin teklifleri elimde. Sözlü, yazılı teklifleri elimde... Artık bundan sonra eğer hâlâ bir şey ileri sürüyorlarsa, hangi kesim sürüyorsa, fevkalade art niyetli ve kötü niyetlidir. Bunun izahı başka türlü yapılamaz. Türkiye’yi biraz sevelim. Milletimizi de sevelim. Hergün Türkiye şu millete, bu millete şikayet edilmemeli...”

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı’nın bu açıklamasına karşı Türk-İş önce kamuoyuna yasa değişikliği önerilerini açıklayacak ve önemli isteklerinin hiçbirinin gerçekleştirilmediğini kanıtlayacaktı. Daha sonra Türk-İş Genel Başkanı **Aykut** iki kelime ile cevap verecekti:

“ILO’da hesaplaşacağız...”

Gerçekte, Türk-İş’in ILO politikası 1982’den bu yana değişmemişti... Milli Güvenlik Konseyi döneminden başlanılarak her aşamada, çalışma yaşamını düzenleyen Yasalarda ILO ilkelerinin ve sözleşmelerinin gözetilmesini isteyen Türk-İş’in baskısı karşısında Özal Hükümeti 1986 yılında ILO’ya bir taahhüt mektubu vermek zorunda kalmış, 1987’de ILO’nun “Sözleşmelerin uygulanmasını denetlemekle görevli Aplikasyon Komitesi”-

'nde "Verilen sözler yerine getirilmediği için" ağır bir biçimde eleştirilmişti.

Türkiye'de işçi hak ve özgürlükleri alanında yaşanan koşulları "sendikaları çepeçevre kuşatan deli gömleğine" benzeten ILO uzmanları Hükümet yetkilileri ile yaptıkları temaslarda "2821 ve 2822 sayılı Yasalarda ve Anayasa'da öze dönük değişiklikler yapılması gereğini" ısrarla belirtmişler, "1988 Konferansı'na bu şekilde gelinmemesi halinde Hükümetin kendisini savunma imkânı bulamayacağını" hatırlatmışlardı.

Hükümet bu uyarıları Mayıs 1988'e kadar hafife alacak, daha sonra da ILO uzmanlarınca da "makyaj" sözcüğü ile tanımlanan bazı küçük değişikliklerle 1988'i kurtarmayı hesaplayacaktı.

Yasa değişiklikleri gerçekleştirildikten hemen sonra Hükümet kamuoyu oluşturma çabası içine girecek ve yapılanları olduğundan çok farklı göstermeye kalkışacaktı. Türk-İş'in sert tepkisi karşısında bu defa bir başka yol denenecek ve yapılan sendikal çalışma "Türkiye'nin onuru ile oynama" biçiminde gösterilmeye çalışılacaktı.

"ILO'da her telden çalınmasına müsaade etmeyeceğim.."

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı böyle konuşuyordu...

Konunun uzmanlarınca "gülüp geçilen" bu sözler giderek sertleşecek, başta 2821 ve 2822 Sayılı Yasaların bugünkü şekliyle çıkarılmasında birinci derecede sorumluluk taşıyan bazı bilim adamları olmak üzere, TİSK yetkilileri aynı koroya katılacaklardı. Aynı bilim adamları daha sonra ILO'da Hükümeti işveren kesimini savunma görevini üstleneceklerdi.

"ILO'ya gönül rahatlığı" ile gittiğini söyleyen Bakan ilk şoku Türkiye Aplikasyon Komitesi'nin "gündemine alınınca" yaşayacaktı... O tarihe kadar "ILO'nun gündemine girmemiz söz konusu değil..." diyenler derhal çark edecek ve "Türkiye elbette görüşülecek, geçen yıl verilen karar bunu gerektiriyor, bunda ne var?" demeye

Yılmaz ve Başoğlu ILO Konferansı'nda görülüyor...

başlayacaklardı. Tartışmaların çok hafif geçeceğini öne sürenler 1, 2, 5 saati aşan görüşmeler sonrasında Türkiye'nin "kara listeye girmemiş olmasını" başarı olarak göstermeye kalkışacaklardı.

Oysa Özal Hükümeti kara listeye sokulmaktan beter edilmişti... Üstelik Türk-İş'in istekleri doğrultusunda değişiklik yapılmaması halinde 1989 "kurtarılabılır" olmaktan çıkmıştı...

APLIKASYON KOMİTESİ'NDE GÖRÜŞMELER

Türkiye ile ilgili görüşme 14 Haziran 1988 günü öğleden sonra başladı.

Hükümeti temsilen Dışişleri Bakanlığı yetkilisi **Bilge Cankorel**, Prof.Dr. **Münir Ekonomi**, Prof.Dr. **Nusret Ekin**, Prof.Dr. **Metin Kutal**, ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinin; TİSK'i temsilen Genel Sekreter **Kubilay Atasayar**, Prof.Dr. **Kemal Oğuzman**, Prof.Dr. **Nuri Çelik** ve Avukat **Tuğrul Kudatkubilik**'in hazır bulunduğu görüşmelerde, usul gereği ilk söz Hükümet'e verildi.

Bilge Cankorel şu açıklamayı yaptı :

"Türk Hükümeti, ILO ile yapıcı bir diyalog içinde olmanın önemine inanmaktadır. Uzmanlar Komitesi belirlemelerinde 2822 Sayılı Yasaya ve özellikle Yasanın sayısal kriterle ilgili 12 nci maddesi ile Hükümete grevleri erteleme yetkisi tanıyan 33 üncü maddesine değinmiştir. Mecburi tahkimle sonuçlanabilecek olan bu madde uygulamasının yol açabileceği sorunlara dikkati çekmiştir. Tüm bu sorunlar 1984'ten bu yana Aplikasyon Komitesi'nce değerlendirilmektedir. Bu süre içinde, her aşamada, Türk Hükümeti gelişmeleri geniş bir biçimde ILO'ya duyurmuştur. Türkiye'de son zamanlarda önemli siyasal, ekonomik ve sosyal gelişmeler vardır ve özgürlüklere öncelik verilmektedir. Bu süreç içinde iş mevzuatının mükemmelleştirilmesine de haliyle ağırlık verilmiştir. Bu çerçevede Haziran 1986'da ve 1988 içinde, işçilerin ve işverenlerin görüşleri alınmak suretiyle iş mevzuatında değişiklikler yapılmıştır.

Son Uluslararası Çalışma Konferansı'ndan bu yana Türkiye önemli bir

siyasal takvim içinde yüklüydü; Eylül 1987'de bazı siyasi liderlerin seçimlere katılmalarını engelleyen son sınırlamalar da önemli bir halkoylaması ile kaldırılmış ve bunu takiben de seçimler yapılmıştır. 25 ve 27 Mayıs 1988 tarihlerinde 2821 ve 2822 Sayılı Yasaları tadil eden 3449 ve 3451 sayılı Yasalar kabul edilmiştir. Öyle inanıyoruz ki, Uzmanlar Komitesi bu değişiklikleri dikkatle inceleyecek ve gerçekleştirilen önemli değişikliklere değinecektir. Anılan değişiklikler D.3 sayılı belgede belirtilmiş bulunmaktadır.

Hükümet son değişikliklerin, 1986'da sağlanan iyileştirmelerle birlikte, çoğu yönüyle bu Komitede ortaya konan görüşlere tekabül ettiğine inanmaktadır. Yeni değişiklikler içinde bu Komite'de tartışılmayan önemli gelişmeler de vardır. Hükümet iş mevzuatını gözden geçirme ve geliştirme yönünde verdiği taahhüdü yerine getirmekte başarılı olmuştur. Değişiklikler yapılırken ülkedeki yeni ihtiyaçlara ve gelişmelere uygun bir düzenleme hedefi gözetilmiştir. ILO'nun görüşleri de dikkate alınmıştır.

Sendikalara toplu sözleşme yapabilmek için tabi tutuldukları sayısal kriter konusu dikkatle incelenmiş, işçi ve işveren örgütlerinin görüşleri alınmıştır. Hükümet bu konuda sosyal bir uzlaşma ile değişiklik yapılabileceği inancını korumuştur. Sayısal kriter konusunda işçi ve işveren örgütlerinden yazılı bir öneri gelmemiş, ısrarlı sözlü girişimleri ile sayısal kriterin korunmasını istemişlerdir. Bu tabloda Hükümet bu konuda değişiklik yapma zemininin olmadığı sonucuna varmıştır. Önemli olan şudur: toplu pazarlık sistemi örneği daha önce görülmemiş bir etkinlik içindedir. Her işkolunda yüzde 10 barajı aşmış sendikalar vardır ve Yasanın kabul edildiği 1983 yılından bu yana giderek artan sayıda toplu iş sözleşmesi bu sendikalar tarafından akdedilmektedir. Yeni Yasanın kabul edildiği tarihten önce, 1964/1979 döneminde akdedilen toplu iş sözleşmesi sayısı her yıl 1751 iken, yürürlükteki Yasanın kabul edilmesinden sonra, 1974'den 1987'ye kadar, her yıl 2577 sözleşme

Demir Hanım sert konuştu

"Türkiye'yi kimseye hırpalattırmam!"

ANKARA (AHA) - Demirel Hanım, "Türkiye'yi kimseye hırpalattırmam!" diye sert konuştu. Demirel Hanım, "Türkiye'yi kimseye hırpalattırmam!" diye sert konuştu. Demirel Hanım, "Türkiye'yi kimseye hırpalattırmam!" diye sert konuştu.

İmren Aykut, ILO toplantısından önce sert çıktı

"Her telden çalınmasına müsaade etmeyeceğim"

Türk İşçi Sendikası Genel Başkanı İmren Aykut, ILO toplantısından önce sert çıktı. Aykut, "Her telden çalınmasına müsaade etmeyeceğim" diye sert konuştu.

Türk-İş'ten İmren Aykut'un ILO yorumuna sert yanıtlar

Yılmaz: Talimatla konuşmayız

İmren Aykut'un ILO toplantısından önce sert çıktığına ilişkin yorumlara sert yanıtlar geldi. Yılmaz, "Talimatla konuşmayız" diye sert konuştu.

Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz ILO toplantısına gitmeden önce hükümeti uyardı

"Hesaplaşacağız"

Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz, ILO toplantısına gitmeden önce hükümeti uyardı. Yılmaz, "Hesaplaşacağız" diye sert konuştu.

ILO'da makyaj işe yaramadı

"Hesaplaşacağız"

ILO toplantısında makyaj işiyle ilgili tartışmalar yapıldı. Yılmaz, "Hesaplaşacağız" diye sert konuştu.

Türk-İş ILO gündeminde

"Hesaplaşacağız"

Türk-İş, ILO toplantısında gündeminde. Yılmaz, "Hesaplaşacağız" diye sert konuştu.

Türkiye ILO'da

"Hesaplaşacağız"

Türkiye, ILO toplantısında. Yılmaz, "Hesaplaşacağız" diye sert konuştu.

Türkiye'yi zor sınav bekliyor

"Hesaplaşacağız"

Türkiye, ILO toplantısında zor sınav bekliyor. Yılmaz, "Hesaplaşacağız" diye sert konuştu.

imzalanmıştır. Bu tablo, yürürlükteki Yasa çerçevesinde serbest toplu pazarlık hakkının etkin bir biçimde kullanıldığının somut göstergesidir.

Uzmanlar Komitesi'nin, uyuşmazlıkların çözümünde Yüksek Hakem Kurulu'nun müdahalesi (2822 Sayılı Yasa, Madde 33) konusundaki gözlemlerine gelinece, bu madde son derece sınırlı bir uygulama alanına sahiptir, zira ancak istisnai hallerde, grevlerin memleket sağlığını ve milli güvenliği tehdit etmesi halinde söz konusu olabilir. Kaldı ki Yüksek Hakem Kurulu Hükümet, işçi ve işveren örgütlerinin eşit sayıda temsilcisin-

den kuruludur; mütalâa ve kararlarda denge garanti altına alınmıştır. Sadece grevler bakımından değil, lokavt halinde de 33 ncü madde uygulanabilir. Erteleme kararı aleyhine Danıştay'a başvurma hakkı vardır. Esasen bu hüküm Anayasa'da da yer almaktadır. Hükümet 33 üncü maddede bir kez başvurmak gereğini duymuş, ancak Yüksek Hakem Kurulu'nun işe müdahalesinden önce taraflar anlaşmaya varmışlardır. Grev hakkı son derece yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Herhangi ciddi kısıtlama söz konusu değildir. 1979'dan bu yana grevlerde ciddi artışlar söz konusudur. 2822 Sayılı Yasada yapılan son

değişikliklerle, bazı faaliyet dallarında grev yasağının kaldırılmasıyla 165 bin işçi grev hakkına kavuşturulmuştur.

Sonuç olarak, Türkiye’de sendika özgürlüğü, toplu pazarlık ve grev düzeni geçmişe nazaran çok daha yaygın bir uygulama alanı bulmuştur. Bu Türkiye’yi ILO’ya üye devletler içinde saygın bir konuma getirmiştir. Hükümet daha ileri ölçüde gelişme sağlama yolunda çaba sarfetmeye ve bu yönde ILO ile yapıcı işbirliği içinde olmaya kararlıdır. ILO’nun yapıcı eleştirilerine ve teşvik edici yöndeki görüşlerine güvenle bakmaktadır.”

TÜRK-İŞ’İN AÇIKLAMASI

Bilge Cankorel’in bu açıklamasını takiben İşçi Grubu Başkanı **J.Ho-uthuys** söz aldı ve sendika özgürlüğü ve toplu pazarlık sorunlarının bu Komite’de Türkiye açısından yıllardır görüşüldüğünü, Türkiye’nin 98 sayılı sözleşmenin ayrılmaz bir parçası olan 87 sayılı sözleşmeyi tasdik etmesini umud ettiklerini, Hükümetin verdiği taahhüt üzerine sorunların 1986’da tartışılmadığını, 1987’de ciddi ayrıklıklar olduğunun belirlendiğini, Türkiye’nin durumunun halen Sendika Özgürlükleri Komitesi’nde görüşülmekte olduğunu, D.3’te açıklandığı şekliyle bazı iyileştirmeler yapıldığı izlenimi alındığını, ancak Türk işçi delegesinin bu konuda munzam bilgi vermesinin yerinde olacağını söyledi. Bu açıklamayı takiben Türk-İş temsilcisi söz alarak, şu açıklamayı yaptı:

“Türk Hükümetinin sayın temsilcisinin yaptığı açıklamayı büyük bir dikkatle dinlemiş bulunuyorum. Açıklamanın **“güzel bir açıklama”** olduğunu ifade etmeliyim. Ne varki, açıklama, Türkiye’de cari olan şartları, gerçek durumu hiçbir suretle yansıtmıyor. Bu nedendir ki, sözlerime tam olarak hangi noktadan hareketle başlayabileceğimi tayin edemiyorum. Bu durumda bir başlangıç olarak, Sayın Hükümet temsilcisi ne söylemiş olursa olsun, gizlenmesi mümkün olmayan bir gerçeğe işaretle görüşlerimi

açıklamam yerinde olacaktır. Bu gerçek; yapıldığı ifade edilen değişikliklerin hiçbirinin, ILO denetim organınca Yasalarda belirlenen aykırılıkları giderici nitelikte olmadığıdır.

Hatırlanacağı gibi, geçen yıl bu Komite, ulusal mevzuat ve uygulama ile 98 sayılı Sözleşme arasındaki çelişkilerin aykırılıkların Hükümetin çeşitli vesilelerle verdiği sözlere rağmen varlığını koruması karşısında duyduğu kaygıları belirtmişti. Geçen yıl bu Komite, aynı zamanda, verilen sözleşrin kısa süre içinde yerine getirileceğini ve bu yıl bu alanda olumlu gelişme olduğunu tesbit edebileceğini umud ettiğini söylemişti. Komite’nin ulaştığı bu sonuç karşısında ikinci bir gerçeğe işaret edebiliriz: Türk Hükümeti’nin verdiği sözü, bir kez daha yerine getirememiş olduğu gerçeğine...

VERİLEN TAAHHÜD NEYDİ?

Hükümet; Türkiye’nin 98 sayılı Sözleşmeyi tasdik etmiş olmakla üstlendiği vecibelere ve genel olarak sendika özgürlüğüne ilişkin normlara ve ilkelere aykırılığı giderecek, uygulanışı sağlayacak adımları atmayı ve alınabilecek tüm önlemleri almayı taahhüd etmişti. Bir koca yıl geçti. Ve şimdi burada, 1980’den bu yana işitiğimiz görüş ve iddiaları tekrar dinlemekteyiz.

Hükümet, C.App/D.3 sayılı belge’de ve Hükümet temsilcisinin buradaki açıklamasında yansıttığı gibi, değişikliklerle en çok üyeye sahip işçi ve işveren örgütlerinin ve ILO’nun gözlemlerinin, istemlerinin yerine getirilmesinin amaçlandığını ifade etmiştir. Hemen şunu belirtirim ki, bu gözlemler, istekler mütalâa edilmiş olabilir, ama açıkça görülen odur ki, bunların önemli bir çoğunluğu kaale alınmamıştır. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) tarafından ortaya konan görüşler ya hiç dikkate alınmamıştır, ya da fevkalade sınırlı ölçüde değerlendirilmiştir. Kaldı ki, söz konusu değişiklikler ILO ilkeleri ile ilgili temel sorunları çözmekten, bunlara cevap teşkil etmekten uzaktır. Örneğin çalışanlar içinde önemli

kesimler (bilhassa kamu hizmetlerinde çalıştırılanlar, öğretmenler) sendikalaşma hakkının dışında bırakılmışlardır; sendikaların iç yönetimlerine çalışanlarına; işçilerin, kendilerini yönetecek yöneticileri özgürce seçme hakkına müdahaleler sürdürülmekte, grev hakkına ilişkin aşırı kısıtlamalar, toplu pazarlıkla ilgili sorunlar muhafaza edilmektedir.

Bir örnek teşkil etmesi ve Hükümetin gerçek niyetini göstermesi bakımından bir iki değişikliğe değinmek istiyorum.

Hükümet C.App/D.3 sayılı belge’de **“sendikaların siyasal faaliyetlerinin tanımına açıklık getirildiğini”** iddia etmektedir.

Şimdi sizlere Yasanın siyasal faaliyetlerle ilgili maddesini değiştirilmiş şekli ile sunmak istiyorum. Şöyle diyor:

“Sendika ve konfederasyonlar siyasi amaç güdemezler, siyasi faaliyette bulunamazlar, siyasi partilerle ilişki kuramaz ve işbirliği yapamazlar ve bunlarla hiçbir konuda, hiçbir şekilde müşterek hareket edemezler, siyasi partilerden destek göremezler ve onlara destek olamazlar, bunlardan yardım ve bağış alamazlar, bunlara yardım ve bağışta bulunamazlar... Bir siyasi partinin adını, amblem işaretini kullanamazlar.

Sendika ve konfederasyonların üyelerinin münhasıran ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla yapacakları faaliyetler ve açıklamalar siyasi faaliyet sayılmaz.”

Şimdi değişiklik nedir; neyi ilgilendiriyor ona bakalım.

Askeri yönetim döneminde askeri hükümet **“sendika ve konfederasyonların üyelerinin münhasıran ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla yapacakları faaliyetlerin”** siyasi faaliyet olarak değerlendirilmemesini kabul etmişti. Demokratik yoldan seçilen Hükümet ortaya ne çıkarmıştır? Sendika ve konfederasyonların bu konuda **“açık-**

lama yapabileceği, açıklamaların hoş-görü ile karşılanabileceği... Diğer bir deyişle -bilemiyorum bundan dolayı Hükümete teşekkür mü etmeliyiz- demokratik Hükümet sendika ve konfederasyonlara "söz ve ifade özgürlüğünü" ihsan etmektedir.

Kimisi "acaba neden" sorusunu sorabilir.

Hemen cevaplıyayım. Gayet basit. Bugün Türkiye'de sendika yöneticileri içinde bu maddenin ihlal edildiği gerekçesi ile yargılananlar vardır. Ve eğer hüküm giyerlerse ne olur bilir misiniz? Yasanın ceza maddelerine göre sendikanın da, konfederasyonun da "kapatılması" gerekir. İşte bu sebeptendir ki, bir yandan Yasadaki tüm temel yasaklar muhafaza edilirken değişiklik adına, aniden "söz ve ifade özgürlüğü" tanınivermiştir.

Bir diğer örnek. Hükümet "olağanüstü hal uygulaması sırasında ve sıkıyönetim halinde uygulanan geçici grev yasaklarının kaldırıldığını" söylüyor.

Güzel. İyi de, sıkıyönetim Yasası ile Olağanüstü Hal Yasasının aynı kısıtlamayı getiren hükümleri ne oluyor? İhtiyaç zuhur ettiğinde başvurulmak üzere yerinde duruyor...

İşte değişikliklerin genel karakteri budur.

Bunun da ötesinde, 1987 ve 1988 içinde durum yeni yasal düzenlemelerle daha da ağırlaştırılmıştır. Örneğin 308 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkarılmıştır. Geçen yıl sözleşmeli personel ile ilgili olarak 233 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameye değinmiştim. 308 Sayılı KHK, sanki bu konuda hiçbir eleştiri yöneltilememiş gibi, 98 ve 111 sayılı sözleşmelere aykırı hükümleri ihtiva etmektedir. Bu Kararname ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde -yaklaşık 1 milyon işçinin çalıştığı bu kurumlarda- işçilere özel sözleşmeler yoluyla sözleşmeli personel statüsü empoze edilmektedir. Sözleşmeli personel statüsünü kabul etmemekte direnenler işlerini kaybetmektedir. Yeni alınacaklar, bu

ILO Konferansı çalışmalarından bir görünüş...

koşulu kabul etmeleri halinde istihdam edilmektedir. Üstelik kararnamenin 41 nci maddesinin 2 nci fıkrası, bu statüdeki işçilerin toplu iş sözleşmelerinden hiçbir suretle yararlanamayacaklarını öngörmektedir.

Bunun gibi bir Hükümet kararı ile "Kamu İşveren Sendikaları" ismi ile anılan üç örgüt kurulmuştur. Tüm kamu kurumları, ortaklıkları, şirketleri, kamu iktisadi teşebbüsleri bu üç sendikaya zorla üye yapılmıştır. Tabii yine Hükümet kararı ile üye yapılmışlardır. Bu örgütler doğrudan bir devlet bakanına bağlı durumdadırlar ve üst düzey devlet memurları tarafından yönetilmektedirler ve bunlar, özel sektör işverenlerini örgütleyen Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'na da üye yapılmışlardır. Hükümetin 1988 yılı programı bu örgütlerin kurulması ardındaki gerçek niyetini açıkça ortaya koymaktadır. Program, Hükümete bağlı olarak görev yapan Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun işlevlerinin şimdi bu örgütlere devredildiğini açıklamaktadır.

Şimdi işveren grubu sayın başkına somut bir soru yöneltmek istiyorum: Bu yapı, sizlerin "işveren örgütlerinin özgür ve bağımsızlığı" kavramına uygun düşmekte midir?

Öyle inanıyorum ki, bu açıklama ile bu Komitedeki herkes, Hükümetin yazılı ve sözlü açıklamalarında özenle değindiği "çalışma barışını korumak düşüncesi ile, Devletin işçi ve işveren ilişkilerindeki dengeleyici rolüne bilhassa özen gösterilmiştir.." sözünü neyi kastettiğini anlamışlardır.

Bu örgütler Hükümetin ücret politikasını, ücretlerde yapılmak istenen kısıtlamayı ve işçiler için mümkün olan en güvencesiz çalışma şartlarını empoze etmek için oradadırlar; işlevleri budur.

Bu sorunları aşmak hiç kuşkusuz bizlere, Türk sendikacılık hareketine düşen bir ödevdir. Bunda hiçbir kuşku yoktur. Ama nasıl? İşte bu soru beraberinde, Yasalardaki inanılmaz grev kısıtlamalarını getirmektedir.

Uzmanlar Komitesi toplu sözleşme ve grevle ilgili 2822 sayılı Yasanın 33 ncü maddesine işaret etmektedir. Anılan maddeye göre memleket sağlığını ve ulusal güvenliği tehdit eden bir grev Bakanlar Kurulu kararı ile 60 gün için ertelenebilmektedir. Bu süre sonunda ihtilaf, Hükümetin kontrolü altındaki Yüksek Hakem Ku-

rule tarafından çözülmektedir. Ya ni mecburi tahkime tabi tutulmak tadı Hemen bu noktada Hükümet temsilcisinin bu yetkinin kullanılmadığı yolundaki iddiasını cevaplandırmak istiyorum. Kullanılmamış olması neyi kanıtlar? Grevin memleket sağlığına ya da milli güvenliğe aykırı olmadığını, aykırı görülmediğini kanıtlar. Burada tartışma konusu Hükümete tanınan bu haksız yetkidir.

Kaldı ki, Sayın Başkan bu kısıtlama Yasadaki diğer kısıtlamalarla mukayese edildiğinde çerez kabilindendir. Önce Yasanın 29, 30, 31 inci maddeleri gözönünde bulundurulmalıdır. Bu hükümlerle grev hakkının yasaklandığı işler, hizmetler ve işyerleri sıralanmıştır. Hemen her iş, **“sürekliliğinde zorunluluk olan hizmetler”** olarak kabul edilmiştir. Bu sözleşimle grev hakkı ellerinden alınmış 500 bin kişi gibi bir büyük sayının çalıştırılmakta olacağına kimse inanmaz. Belli ki bu işçiler sürekliliğinde zorunluluk olan işler dışında çalıştırılan kimselerdir. İşte grev yasaklarının egemen olduğu bu halde de, sözleşme görüşmelerinde ihtilaf çıkması halinde bu işçilerin kaderi, grev ertelenen işçilerden farklı değildir. İhtilaf mecburi tahkime tabi tutulmak üzere Yüksek Hakem Kurulu'na intikal ettirilmekte ve Hükümetin kontrolü altında bu kurul tarafından çözülmektedir. Böylece bir yanda grevleri erteleme ihtimaline dayalı tehdit, diğer yanda sürekliliğinde zorunluluk olan işler kavramı, diğer bir deyişle grev yasakları sorunu vardır. Grevleri belirli süre içinde yapma zorunluluğuna; danışma, sempati grevlerinin, işi yavaşlatma eylemlerinin, genel grevin yasaklanmış olması ve yasakların son derece ağır cezai müeyyidelerle desteklen-

mesine, grev sırasında yaşanan çıkmazlara ayrıca değinmek istemiyorum.

Sonuç olarak, Sayın Başkan,

Yıllardır laf üretmek ve yeni yeni taahhütlerde bulunmaktan öte hiçbir şey gerçekleşmemiştir. Yaklaşık yedi yıl geçmiştir ve Türkiye, bu alanda hiçbir şekilde değişmeyen durumu ile en az 20 raporun konusunu teşkil etmiştir.

Konuşmamı, Türk Hükümet delegesine somut bir soru sorarak bitirmek istiyorum. Türkiye, tüm çabalara ve baskıya rağmen sendika özgürlüğü ile ilgili 87 sayılı sözleşmeyi tesdik etmemekte direnmiştir. Sorum şudur: Hükümet kendisini, ILO Anayasasında ifadesini bulan temel sendika hakkı ile, sendika özgürlüğü ilkeleri ile bağlı hissetmekte midir?

Bu, tek kelime ile, **“evet”** ya da **“hayır”** sözcükleri ile cevaplandırılabilir bir sorudur ve verilecek cevap da, bu Komite'nin önümüzdeki dönemlerde yapacağı çalışmalara ışık tutacak önemdedir.”

Komite Başkanı kilitlenme karşısında Komitede görevli ILO Genel Direktörünün temsilcisine (Mr. Sidibi, Sendika Özgürlükleri Departmanı Başkanı) söz verdi. Temsilci, **“söz istemediğini, sonuç kararı geliştirme yetkisinin Komite'de olduğunu”** belirtti. Bu gelişme karşısında yeniden tartışma başladı, işçi grubu başkanı J.Houthuys **“özel paragrafta”** ısrarlı olduklarını tekrarladı. **“istenirse küçük bir tehdit kabul edilsin; bilinmeli ki bu işin sonunu bırakmayız, tüm Avrupa'da, tüm işçi örgütleri olarak Türkiye'de cari şartları açık seçik ortaya koyarız; işveren grubu bu işareti mi alıyor mu?”** sorusunu yöneltti.

Komite Başkanı tartışmalar ışığında geliştirilen **“sonuç kararı”** oku-

du. J.Houthuys yeniden söz alarak, işçi grubunun bu düzenlemeye katılmadığını, Uzmanlar Komitesi'nin yapacağı incelemede başvuracağı kaynakların belirlenmesi gerektiğini belirtti. **“Uzmanlar Komitesi değişiklikleri bu Komitede yapılan görüşmeler, Türk Hükümetinin verdiği taahhütler, Sendika Özgürlüğü Komitesi'nin bu tarihe kadar ulaştığı sonuçlar ve Türkiye'ye giden ILO Hey'etlerinin tavsiyeleri ışığında yapmasının gerekli olduğunu”** ileri sürdü. Bu esaslar üzerinde anlaşma sağlandı ve Komite aşağıdaki sonuç kararı aldı:

APLIKASYON KOMİTESİ SONUÇ KARARI

“Komite, Hükümet tarafından verilen yazılı ve sözlü bilgiyi ve Komite de cereyan eden görüşmeleri not etmiştir.

Komite özellikle, bu Komitede daha önce yapılan görüşmeler, ILO Heyetlerinin Tavsiyeleri, Hükümetin taahhütleri ve Sendika Özgürlükleri Komitesinin ulaştığı sonuçlar ışığında Uzmanlar Komitesince incelenecek olan sendika mevzuatı ile ilgili değişiklikleri Parlâmentonun kabul ettiğini not etmiştir.

Komite bu değişikliklerin Konferans Komitesince (Aplikasyon Komitesi) geçen yıl ortaya konan kaygıları ortadan kaldırıcı nitelikte olduğu umudundadır.

Komite, yıllardır ciddi aykırılıkların mevcut olduğu gerçeği ışığında, Hükümetin işçi/işveren/hükümet arasında gerçek anlamda yürütülecek danışma çalışmalarını takiben, Uzmanlar Komitesi'nin tesbitlerini tam olarak karşılayacak ve gerek Yasada, gerekse uygulamada Sözleşmeye tam olarak uygunluğunu sağlayacak gerekli her çeşit tedbiri kısa süre için de alacağı umudundadır.”

**SONUÇ KARARI
NE GETİRİYOR?**

Sonuç kararı ne getiriyor?

Hükümetin Aplikasyon Komitesi'nin "sonuç kararı" üzerinde tereddüt yaratmaya yönelik açıklamaları, ilk günden bu yana kamuoyunu yanıltma gayretlerinin semeresiz kalması karşısında zorunlu bir "savunma" niteliğindedir.

Esasen sonuç kararı Hükümeti ciddi şekilde bağlamaktadır. ILO üyesi devletler kural olarak münhasıran tasdik ettikleri sözleşmeye uyma yükümlülüğü altındadırlar. Bunun istisnası, Raporun başında da belirtildiği üzere, "sendika özgürlüğünü çerçeveleyen kuralara uyma yükümlülüğü"dür. Sendika özgürlüğü ile ilgili 87 Sayılı Sözleşmeyi tasdik etmediği için buna ilişkin ihlalleri bakımından Aplikasyon Komitesi önüne getirilemeyen Türkiye, bu defa sonuç kararı ile dolaylı olarak 87 sayılı Sözleşmenin ilkeleri bakımından da tartışılabilir. Zira, kararda açıkça "Sendika özgürlükleri Komitesi'nin ulaştığı sonuçlara; çoğu 87 sayılı sözleşmeyi ilgilendiren komite görüşmelerine ve ILO Heyetlerinin tavsiyelerine, nihayet Hükümetin verdiği taahhütlere" yollama yapılmaktadır. Bu yollama ile 2821 ve 2822 sayılı Yasalar ve sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlayan diğer düzenlemeler (233/308 sayılı KHK, Dernekler Yasası, Olağanüstü Hal Yasası, Sıkıyönetim Yasası, Özel Koruma Görevlileri ile ilgili Yasa ilh.) etkileri bakımından inceleme konusu yapılabilir. İkinci önemli yön, aykırılıkların mevcut olduğunun yeniden ortaya konması ve uygulama ve Yasa itibarıyla Hükümetin sözleşme hükümlerine uygun hareket etme çağrılmasıdır. Üçüncü önemli yön ortak pazar ülkeleri sendikalarını bir araya getiren Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC)'un üyelik ilişkisi çerçevesinde, ICFTU yanısıra doğrudan devreye girmiş olmasıdır. ILO'da yapılan belirlemeler ETUC çalışmaları çerçevesinde hemen tüm Avrupa kurumlarının gündemine girecektir. Bu çerçevede, Ortak Pazar'a tam üyelik müracaatına paralel olarak, iki yıllık izlenme süreci yaşayan Özal Hükümeti'nin ILO ilkeleriyle uyumlu bir düzenleme yapması gereği bir kez daha ortaya çıkmış olacaktır.

**TUHS
Genel
Sekreteri
Yılmaz
İstifa
etti**

Türkiye Maden, Enerji ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası (TÜRK KAMU-SEN) Genel Sekreterliğine, Rahmi Cıbroğlu vekaleten getirildi.

Avukat Metin Yılmaz'ın ayrılmasıyla boşalan TÜHS Genel Sekreterliğine, 1 Temmuz 1988 tarihinden itibaren Genel Sekreter Yardımcısı Cıbroğlu vekalet ediyor.

Selvi'nin demeci

SHP Genel Sekreter Yardımcısı, Petrol İş Sendikası eski Genel Başkanı **Cevdet Selvi**, TÜRK-İŞ'in 37. kuruluş yılı nedeniyle bir demeç verdi.

Selvi şunları söyledi:

"Hayat pahalılığı altında bunaltılan işçiler ve sendikaları, sorunlarının çözümü için yetkili bulamamaktadır. Bunun sonucu, işçiler eylemlerini haklı olarak arttırmakta, üretim ve çalışma barışı olumsuz yönde etkilenmektedir.

Başta Selüloz, Petrokimya, Maden, Şeker ve Savunma işkolları olmak üzere yaklaşık 128 bin işçi grev, direniş ve boykottadır.

Yeni sözleşmelerle yapılan ücret zamlarının enflasyonun çok altında kaldığı ve 15-20 yıllık kıdemli işçilerin ücretlerin bile yetersiz, asgari ücret düzeyinde olduğu gerçeği karşısında, işçilerin ve sendikalarının mücadelelerindeki haklılığı açıkça görülmektedir.

Halen 600 bin işçi yeni sözleşme aşamasındadır. Hükümetin bu tavrı sürdükçe bu işçilerde diğerleri gibi grev ve direnişe hükümet eliyle zorlanacaktır.

Bu sorunlar karşısında zaman geçirilmeden alınması gerekli temel çözümlerin başında, son 8 yılda enflasyon nedeniyle reel ücretlerdeki kaybın düzeltilmesi ve sendikal hak ve özgürlükleri engelleyen, sınırlayan anti demokratik Anayasa ve yasa maddelerini çağdaş bir düzeye getirilmesi yer almaktadır.

Biz SHP olarak, bu kutladığımız 37. yıldönümünde bir kez daha ifade ediyoruz ki, daima Türk işçisinin yanında ve haklarının yılmaz savunucusu olacağız."

TEMMUZ İSTATİSTİĞİ AÇIKLANDI

İSTATİSTİĞE GÖRE; 28 İŞKOLUNDA ÇALIŞAN 3 MİLYON 483 BİN 212 İŞÇİNİN 1 MİLYON 670 BİN 897'Sİ TÜRK-İŞ ÇATISI ALTINDA. HAK-İŞ'İN 180 BİN 557 YURT-İŞ'İN 115 BİN 734 ÜYESİ GÖRÜLÜYOR.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 2821 Sayılı Sendikalar Yasası gereğince işverenler ve sendikalar tarafından Bakanlığa verilen bildirimlere göre 30 Haziran 1988 tarihi esas alınarak hazırlanan 1988 Temmuz Ay'ı istatistiği açıklandı.

Resmi Gazete'nin 17 Temmuz 1988 tarih ve 19875 sayılı nüshasında yayınlanan istatistiğe göre, 3 milyon 483 bin 212 işçinin 28 işkoluna dağıldığı, bunlardan 1 milyon 256 bin 183'ünün henüz hiçbir sendikayı üye olmadıkları belirlendi.

1 milyon 670 bin 897 işçinin TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalara üye olduğu, HAK-İŞ'e bağlı sendikalara üye işçi sayısının ise 180 bin 557 olarak belirtilen istatistikte, Yurt-İş adı altındaki konfederasyon çatısı altında da 115 bin 734 işçi olduğu açıklandı.

Türk-İş üyesi sendikalar arasında 06 numaralı işkolunda faaliyet gösteren TEKSİF Sendikasının 215.535 üyesi olduğu, onu 192.399 üye ile Tek Gıda-İş sendikasının takip ettiği görülen istatistikte, üçüncü sırayı 167.719 üye ile Türkiye Yol-İş, 153.446 üye ile Türk-Metal, 137.442 üye ile Türkiye Belediye-İş ve 116 bin 878 üye ile de TES-İŞ Sendikasının aldığı belirlendi.

İstatistiğe ait genel bir değerlendirme tablosunu yanda bilgilerinize sunuyoruz.

TEMMUZ / 1988 İSTATİSTİĞİNE GÖRE BAĞIMSIZ SENDİKALARIN ÜYE

İşkol No.	İşkolunda Çalışan Toplam İşçi Sayısı	T Ü R K - İ Ş			H A K - İ Ş		
		Teşkilatın Adı	Üye Sayısı	%	Teşkilatın Adı	Üye Sayısı	%
01	115.891	TARIM-İŞ	46.867	40.48	HAKTARIM-İŞ	4.952	4.28
02	161.207	T.MADEN-İŞ G.MADEN-İŞ	67.644 57.876	41.96 35.90	— —	— —	— —
03	132.734	PETROL-İŞ	80.032	60.29	—	—	—
04	278.947	TEKGIDA-İŞ	192.399	68.97	ÖZGIDA-İŞ	47.477	17.02
05	41.696	ŞEKER-İŞ	39.187	93.98	—	—	—
06	362.886	TEKSİF —	215.535 —	59.39 —	ÖZİPLİK-İŞ —	41.299 —	11.38 —
07	50.496	DERİ-İŞ	12.774	25.29	—	—	—
08	56.249	AĞAÇ-İŞ	16.172	28.55	ÖZAĞAÇ-İŞ	6.503	11.56
09	27.587	SELÜLOZ-İŞ	19.126	69.32	—	—	—
10	26.158	BASIN-İŞ	5.185	19.82	—	—	—
11	71.826	BASİSEN BASS —	30.307 8.616 —	42.19 11.99 —	— — —	— — —	— — —
12	131.562	ÇİMSE-İŞ KRİSTAL-İŞ	52.155 18.191	39.64 13.82	— —	— —	— —
13	430.357	TÜRKMETAL — — —	153.446 — — —	35.65 — — —	ÖZDEMİR-İŞ — — —	48.821 — — —	11.34 — — —
14	12.627	DOKGEMİ-İŞ	7.388	58.50	—	—	—
15	599.787	T.YOL-İŞ —	167.719 —	27.96 —	— —	— —	— —
16	143.573	TES-İŞ	116.878	81.40	—	—	—
17	295.454	TEZKOOP-İŞ KOOP-İŞ	33.228 32.912	11.24 11.13	— —	— —	— —
18	45.592	TÜMTİS	4.575	10.03	—	—	—
19	40.519	DEMİRYOL-İŞ	32.201	79.47	—	—	—
20	31.068	DENİZCİLER	13.530	43.54	—	—	—
21	13.445	HAVA-İŞ	8.515	63.33	—	—	—
22	11.569	LİKAT-İŞ	8.796	76.03	—	—	—
23	20.781	HABER-İŞ	19.650	94.55	—	—	—
24	30.080	SAĞLIK-İŞ	14.856	49.38	—	—	—
25	129.908	TOLEYİS	17.141	13.19	—	—	—
26	38.777	T.HARB-İŞ	36.227	93.42	—	—	—
27	8.641	T.G.S.	4.327	50.07	—	—	—
28	173.895	BELEDİYE-İŞ	137.442	79.03	HİZMET-İŞ	31.505	18.11
TOPLAM	3.483.212	—	1.670.897	47.97	—	180.557	5.18

TÜRK-İŞ, HAK-İŞ VE YURT-İŞ BAĞIMSIZLAR İLE DURUMLARI İLE YÜZDELERİNİ GÖSTERİR TABLO

Türk İş
Bilgi Merkezi

YURT-İŞ			BAĞIMSIZLAR			İŞKOLUNDARI SENDİKALI İŞÇİ SAYISI	SENDİKASIZ İŞÇİ SAYISI	SENDİKALAŞMA ORANI %	SENDİKASIZ İŞÇİ ORANI %
Teşkilatın Adı	Üye Sayısı	%	Teşkilatın Adı	Üye Sayısı	%				
—	—	—	ORMAN-İŞ	59.168	51.10	110.987	4.804	95.86	4.14
—	—	—	—	—	—	125.520	35.687	77.86	22.14
—	—	—	LASPETKİM-İŞ	17.923	13.50	98.277	34.457	74.02	25.98
—	—	—	T.PLASTİK-İŞ	146	0.10				
—	—	—	İLKİM-İŞ	176	0.13				
GIDA-SEN	34.302	12.29	Y.GIDA-İŞ	2.048	0.73	276.627	2.320	99.15	0.85
—	—	—	GIDA-İŞ	401	0.14	39.187	2.509	93.98	6.02
—	—	—	—	—	—				
MENSUCAT-İŞ	20.830	5.14	GIYİM-İŞ	2.228	0.61	280.561	82.325	77.30	22.70
—	—	—	DOKUÖR-İŞ	513	0.14				
—	—	—	TÖBĞİS	156	0.04				
DERİ-SEN	3.901	7.72	—	—	—	16.675	33.821	33.71	66.29
ANA.MOB.-İŞ	3.992	7.09	YAPSAN-İŞ	67	0.11	26.734	29.515	45.51	52.49
—	—	—	—	—	—	19.126	8.461	69.32	30.68
—	—	—	—	—	—	5.185	20.973	19.82	80.18
—	—	—	BANKSİS	12.234	17.03	67.429	4.397	93.85	6.15
—	—	—	BANK-Sİ-SEN	7.840	10.91				
—	—	—	BANKS	8.432	11.73				
İMİSER-İŞ	10.549	8.01	—	—	—	80.895	50.667	61.47	38.53
ELİK-SEN	42.160	9.79	ÇELİK-İŞ	51.968	12.07	352.422	77.935	81.85	18.15
—	—	—	OTOMOBİL-İŞ	55.457	12.88				
—	—	—	METSAN-İŞ	89	0.02				
—	—	—	KALIP-İŞ	190	0.04				
—	—	—	ÇESEN	291	0.06				
—	—	—	—	—	—	7.388	5.239	58.50	41.50
—	—	—	EVİRİM-İŞ	915	0.15	175.844	423.943	29.29	70.71
—	—	—	İNSAN-İŞ	7.210	1.18	133.402	10.171	92.90	7.10
—	—	—	BES-İŞ	16.524	11.50				
—	—	—	BİL-İŞ	273	0.09	66.413	229.041	22.46	77.54
—	—	—	—	—	—	4.575	41.017	10.03	89.77
—	—	—	—	—	—	40.519	8.318	79.47	20.53
—	—	—	AR-İŞ	233	0.74	13.763	17.305	44.28	55.72
—	—	—	HAVA ULS.	75	0.55	8.590	4.855	63.88	36.12
—	—	—	DENİZ-İŞ	162	1.40	8.812	2.757	77.43	22.57
—	—	—	—	—	—	19.650	1.131	94.55	5.45
—	—	—	T.HAS-İŞ	508	1.68	15.364	14.716	51.06	48.94
—	—	—	TURSAN-İŞ	13.651	10.50	30.792	99.116	23.69	76.31
—	—	—	—	—	—	36.227	2.550	93.42	6.58
—	—	—	—	—	—	4.327	4.314	50.07	49.93
—	—	—	G.HİZMET-İŞ	1.053	0.60	170.000	3.895	97.74	2.26
—	115.734	3.32	—	259.931	7.46	2.227.029	1.256.183	63.93	36.07

AÇIK TEŞEKKÜR

29 Haziran Çarşamba günü geçirdiğim ani bir rahatsızlık nedeniyle geçmiş olsun dileklerini ileten ve rahatsızlığım süresince ilgilerini esirgemeyen başta Cumhurbaşkanımız

Sayın **Kenan EVREN**
olmak üzere,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Sayın **Yıldırım AKBULUT** a,

Başbakan
Sayın **Turgut ÖZAL** a,

K. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı
Sayın **Rauf DENKTAŞ** a,

Sosyal Demokrat Parti Genel Başkanı
Sayın **ERDAL İNÖNÜ** ye,

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı
Sayın **Süleyman DEMİREL** e

Bakanlar Kurulu üyelerine,
çeşitli resmi ve özel sektör kuruluşlarının yönetici ve temsilcilerine, sendikalarımızın değerli yöneticilerine, yurdun dört köşesinden geçmiş olsun dileklerini ileten

İŞÇİ KARDEŞLERİME

ve tüm dostlarıma en derin teşekkürlerimi sunarım.

ŞEVKET YILMAZ

Yılmaz, rahatsızlık geçirdi

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, 29 Haziran Çarşamba günü saat 16.00'da geçirdiği bir rahatsızlık nedeniyle acil olarak SSK Ankara Hastanesine kaldırıldı.

Yapılan tetkikler sonunda "**Arteriyosklerotik Kalp Hastalığı**" ve "**Anstabil Anjin**" teşhisi ile bir süre koroner bakım servisinde tedavi altına alınan **Yılmaz**, doktorların ısrarı üzerine İstanbul Amerikan Hastanesine nakledilerek, o günlerde Huston'dan bir program için gelen Amerikalı doktorlar tarafından muayene edildi.

Amerikalı doktorların da Koroner Anjiyografisi yapılmasını istemeleri üzerine **Şevket Yılmaz**'a Koşuyolu Hastanesi'nde bir anjiyografi yapıldı.

Herhangi bir cerrahi müdahaleye şimdilik gerek görülmemesi üzerine, TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**'a bir süre dinlenmesi önerildi.

Son yıllarda dinlenme imkanı bulamayan **Yılmaz**, daha sonra Kuşadası'nda istirahate çekildi.

Kurban Bayramını da Kuşadası'nda geçiren **Şevket Yılmaz**, daha sonra Ankara'ya gelerek göreve başladı.

Tarım-İş Temsilci Seminerleri Bitti

250 TEMSİLCİ VE BAŞTEMSİLCİ EĞİTİMDEN GEÇTİ

Tarım-İş Sendikası ile Uluslararası Tarım ve Plantasyon İşçileri Federasyonu (IFPAAW) tarafından ortaklaşa düzenlenen 1988 yılı "Temsilcilerin Eğitimi" programı tamamlandı.

250 Temsilci ve baştemsilcinin yararlandığı eğitim çalışmaları ile ilgili olarak Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı **Gazanfer Akçin** dergimize şu açıklamayı yaptı:

"30 Mayıs-25 Haziran tarihleri arasında Samsun'da TÜRK-İŞ Eğitim Merkezinde yaptığımız seminerlere, çeşitli işyerlerinden 250 temsilci ve baştemsilci katılmıştır.

Üçer günlük altı grup halinde uygulanan çalışmalarımız sırasında; demokratik rejimlerde sendikaların yeri; sosyal ve ekonomik çıkarların elde edilmesinde sendikaların rolü ve etkileri, sendikamızın imzaladığı toplu iş sözleşmeleriyle ilgili açıklamalar, işyeri sendika temsilcilerinin atanması, görev ve yetkileri, tarım işçilerinin sosyal güvenlik sorunları gibi konular ağırlık kazanmaktadır."

Gazanfer Akçin

Grev sonrası sözleşme

Tezkoop-İş Sendikası ile Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü arasında, 29 gün süren grevin sona ermesiyle toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Varılan anlaşma gereğince, bu müessesede çalışan yaklaşık 1500 işçinin ücretlerine, birinci altı ay için 35-40 bin lira artı yüzde 32, ikinci altı ay yüzde 29, üçüncü altı ay yüzde 20 ve dördüncü altı ay için ise yüzde 16 oranında zam yapıldı.

1 Şubat 1988 tarihinden geçerli sözleşme ile sosyal yardımlar da yüzde 100 artırıldı ve kıdem zammı aylık 450 liraya çıkarıldı.

Sözleşme töreninde konuşan TMO Genel Müdürü **Ahmet Özgüneş** şunları söyledi:

"İşçilerimizin geçen yıllardan gelen ve diğer kuruluşlara oranla düşük olan ücretleri tatminkâr seviyeye çekilerek mağduriyetleri önlenmiştir.

Demokratik hayatın doğal bir sonucu olan toplu sözleşme görüşmeleri her ne kadar uyuşmazlıkla sonuçlanmış ve bir grev hadisesi yaşanmışsa da, gerek teşekkülümüz, gerek işçi sendikasının sağduyulu yaklaşımları neticesi meselenin halli cihetine gidilmiştir."

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** da, artan hayat pahalılığı ve önlenemeyen enflasyon karşısında ücretlere ne kadar zam yapılırsa yapılsın, reel alım gücünde fazla bir etki olmadığını söyledi. "Bu sözleşmede verilen haklar azımsanamaz, ama, işte bugün elektrik tüketim flatlarına zam yapıldı, bunu diğerleri takip edecek ve yine bu zamlarla sağlananlar işe yaramaz duruma düşecektir." diyen **Mustafa Başoğlu**, herşeyden önce toplu sözleşme düzeninin müdahalelerden kurtarılması gerektiğine dikkati çekti.

Tezkoop-İş Sendikası Genel Başkanı **Kenan Gürbüz** de şunları söyledi:

"29 gündür büyük ekonomik güçlükler ve grev uygulamasındaki engellere rağmen, Toprak Mahsulleri Ofisi işçisi, hak ve sorumluluklarının bilinci içinde mücadele göstererek arzuladığı sonuca ulaşmıştır. Ofis işçisi Türkiye'de yıllardan beri ihmal edilmiş ve fedakârlık göstermede daima ön plâna itilmiş bir kitle olarak görülme anlayışını uyguladığı grevle ortadan kaldırmıştır. Bu sözleşme elbette en mükemmel değildir, ancak gelecek sözleşmelere ve anlayışlara ışık tutacak niteliktedir."

KUL: "Kurum; fiili, hukuki ve siyasi müdahalelerden kurtarılmalıdır"

● TOÇOĞLU yeniden Yönetim Kurulu Üyeliğine seçildi

Sosyal Sigortalar Kurumu 41. Genel Kurulu 27-29 Haziran tarihinde Kurum toplantı salonunda yapıldı.

SSK Genel Kurulu'nda, Kurumun 1985 yılından bu yana yaptığı çalışmaları incelenerek, 1988 yılından sonraki 3 yıllık dönemin çalışma programı belirlendi.

Genel Kurula, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Kaya Erdem**, Devlet Bakanı **Mehmet Yazar**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut** ile TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, sendika genel başkanları, hükümet-işçi-işveren delegeleri diğer kesim temsilcileri olmak üzere, toplam 158 delege katıldı.

Genel kurulun açış konuşmasını yapan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren AYKUT**, Genel kurulu yönetmek üzere Prof.Dr. **Turan Yazgan**'ı görevlendirdi. Divan, **Turan Yazgan**'ın başkanlığında işçi temsilcileri **Hüseyin Pala** ve **Emin İşcan** ile işveren temsilcileri **Metin Yılmaz** ve **Kâzım Kökçü**'den oluştu.

Genel Kurul saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile açıldıktan sonra Bakan **İmren Aykut** konuşmasına devamla "Sosyal Sigortalar Kurumu çatısı altında bütün topluma yaygınlaştırılmış ve kalitesi artırılmış bir sosyal güvenlik sisteminin tesis edilmesi, konunun kurumsal bir hedef olmaktan çok, milli bir hedef olarak ele alınması ve benimsenmesi gerekir" dedi.

Kurumun temel kaynaklarının ve kullananlarının, bugün ve geçmişteki çalışanlarla işverenler olduğunu belirten Bakan, kaynakları yönetenlere ve hükümete de büyük görevlerin düştüğünü ifade etti. İşverenlerin, sağlıklı ve huzurlu bir çalışan kesime muhtaç olduklarını bilerek gerekli primleri zamanında ödemeleri gerektiğine işaret eden Bakan, "Önümüzdeki dönemde genel kurulun görüşleri doğrultusunda gerekli iyileştirmeleri süratli bir şekilde uygulamaya koyacağız" dedi. Son üç yılda artış olduğunu belirten **İmren Aykut**, ülke ekonomisi ile sosyal güvenlik sisteminin bu artışın sebepleri olarak; ülke ekonomisinin geliştiğini iddia etti.

İşçi emeklilerinin durumuna da değinen Bakan, sigorta kapsamında ki 1 milyon 264 bin işçi emeklisi, dul ve yetimin aile fertleriyle beraber geçimini Kurumdan sağladığını belirtti.

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Sosyal Sigortalar Kurumu 41'inci genel kurulunda Türk-İş'in görüşlerini Genel Sekreter **Emin Kul** açıkladı.

Emin Kul'un konuşması aynen şöyledi:

"41 inci Olağan Genel Kurulu'nu yaptığımız, henüz genç ve fakat çeşitli tarihlerde 27 kez çıkartılan yasalarla hizmet ve faaliyet alanındaki yapısı değişiklikten değişikliğe uğratılıp; adeta ihtiyarlatılan bir kurumun son 3 yıllık faaliyetlerini bu Genel Kurul'da görüşeceğiz. Ancak, Genel Kurulu sadece bu sınırlı işlerle bağlı tutma eğitiminin hiç olmazsa törensel bir konuşmada aşılması gereğine inanıyoruz. Bu inanç ve Genel Kurul vesilesiyle kendimize yönelteceğimiz ve sürekli tekrar edilmesi gerekli önemli bir soru; ülkemizde, sosyal güvenliğin bulunduğu düzeyin ne olduğu veya ne ölçüde bulunduğu sorusudur.

Ulusumuz, insanımız, yaşamı boyunca karşılaşılabileceği; doğal, olağan veya olağanüstü olayların yarattığı; sakatlık, yetimlik, dulluk, hastalık, yaşlılık, ölüm gibi işlere karşı, acaba ne derece güvence içindedir

Sizler, Genel Kurulumuzu oluşturan değerli konuklar ve delegeler, çeşitli etkenlerle kaybedilebilecek veya değişebilecek gelir düzeyimiz ne olursa olsun, bu olayların doğuracağı riskler için, yarınınıza ne kadar güvenle bakabiliyorsunuz?

Katılanın parasal katkısını gerektiren, buna rağmen, bu katkının miktarıyla alacağı hizmet ve güvencenin bitimi, hergün değişen bir sigorta sistemiyle; sosyal güvenliğimizin sağlandığına inancınız var mı?

Bu sorulara olumlu veya yorumsuz cevap veremiyor veya tereddütlerle dolu düşünceler ileri sürüyorsanız; sosyal güvenliğimizin var olmadığı apaçık ortaya çıkar.

SOSYAL GÜVENLİK ANLAYIŞI

1986 yılı sonu itibarıyla, ülkemizde Sosyal Sigortalar Kurumu T.C. Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve özel sandıklar işi rakçileri dahil olmak üzere; 6 milyon 488 bin 60 sigortalı bulunmaktadır. Aktif sigortalıların genel nüfusumuza oranı, yüzde 12,7'dir. Bu aktif sigortalıların istihdam edilen nüfusa oranı ise, yüzde 39,1'dir. Yani, bağımlılık ilişkisi gözetilmezse, yurttaşlarımızın yüzde 88'i, herhangi bir sigorta kurumunun işi rakçisi değillerdir; yani, çalışabilen insanımızın yüzde 61'i, sosyal içerikli hiçbir sigortanın kapsamında bulunmamaktadır. 6 milyon 488 bin 60 sigortalı vasıtasıyla bağımlı aile fertleri olarak 19 milyon 838 bin 500 insanımız ise, ancak bir kısım sosyal sigortahizmetlerinden faydalanabilmektedir. Kaldı ki, sosyal sigorta hizmetinden faydalanması gereken bir kısım işi rakçiler yeteri katılımda bulunmadıklarından veya şartları yerine getiremediklerinden, malullük ve yaşlılık gelirinden mahrum kaldığı gibi, bunların bağımlısı dul ve yetimler de, bu kez ancak toplu ödeme ile kavuşturulan bir sosyal sigorta uygulamasıyla karşı karşıyadırlar.

Milyonlarca köylümüz ve tarım işçimiz, herhangi bir sigorta kapsamında

değildir. Birkaç çizgisiyle önümüzde bulunan bu genel tablo, ulusumuzun yarısından fazlasının değil sosyal güvenlik, sosyal güvenliğin özel bir altkurumu olan parasal katılımlı sosyal sigorta sisteminden dahi faydalanılmadığını ortaya koyuyor. Bu durumda, parasal katılımlı bir sigorta sisteminden ise, ulusumuzun tümü nün mahrum bulunduğunu söylemek, hiç de abartılmış bir iddia olarak görülmemeli ve tartışmaya açılmalıdır.

Sosyal güvenlik konusuna, hele başka bir boyutundan bakacak olursak, çok daha acı bir görünümle karşılaşmış oluruz. Bedensel gücünün veya zekasının bir kısmını veya tümünü yitirmiş, görmeyen, duymayan, konuşmayan, özürlü ve sakat yaklaşık 5 milyon yurttaşımız var.

Yaşları 65 ve daha yukarı olan yaklaşık 2,5 milyon bakıma muhtaç ihtiyarımız var ve korunmaya muhtaç yaklaşık 300 bin çocumuz var. Bunlar, kendi iradeleri dışında karşılaştıkları güçlüklerle başbaşa kalan insanlarımızdır.

Yetersiz, çeşitli yasal düzenlemeler, örgütlenmeler içinde niteliklerini belirtmeye gerek görmediğim yüzbinlerce insanımız, ciddi ve genel bir sosyal güvenlik altına alınmaktan mahrumdurlar.

Tarihsel gelişmenin ve toplu yaşamın çağımıza ulaşan bir gereği olarak; insanlar, uluslar, devlet diye bir aygıt, bir örgüt kurmuşsa, bu örgüt, bu aygıtı kendilerinin birliği, düzeni ve varlığı için kurmuşsa; devletin ve devleti yönetenlerin sosyal güvenliği sağlaması; aşamalı ve vazgeçilmez bir ödevi, o devletin uyruğunda olan her bireyin, sosyal güvenlik, temel bir hakkıdır.

Sosyal güvenlik, insanlık tarihinin getirdiği bir ürün olarak temel bir insan hakkı ve devlet gereği tanımlamasıyla, İnsan Hakları Evrensel Beyanname, Atlantik Paketi veya kapısında beklediğimiz Avrupa Topluluğunun Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası belgelerde yerini almıştır. Bu alandaki işlevin nasıl yerine getirileceği, getirildiği, artık bilinmez bir sorun olmaktan çıkmıştır.

Ulusumuzun bireylerinin, sakatlık, yetimlik, dulluk, yaşlılık, hastalık, korunmaya muhtaçlık gibi yaşamları boyu karşılaşılabileceği risklerde; devlet görev al-

miyor, harcama yapmıyorsa, sistem kurmuyorsa; meydan, sadece sosyal iş güvenlik kavramının özel bir altkurumu olan parasal katımlı ve ülkemizde olduğu gibi nimet-külfet dengesi, çeşitli, eşitsiz, her iki yılda bir siyasal iktidarın müdahalesine uğrayan bir sigorta sistemine terk edilmişse, devletin sosyal güvenlik hizmeti götürmesi, sosyal yardım yapması bir yana, siyasal iktidarlar, devletin geliri sınırlı veya yoksul vatandaşlarının bir araya gelerek sosyal güvenlikleri için oluşturdukları sigortaya verdikleri paraları, diledikleri gibi harca-yabiliyor, onlara el atabiliyorsa, devletin vatandaşlarına götürmesi Anayasa-sında zorunlu görülen, ayırimsız, temel bir insan hakkı olan sağlık hizmeti, siyasal iktidarın insanı dışlayan, ticari işleme anlayışına dönüştürölüp parası olana parası kadar verilmek üzere satışa çıkarılabiliyorsa, devletin sosyal güvenlik anlayışı siyasal iktidarlar tarafından sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu, ve sosyal yardım vakıfları, "Fak fuk fonlarla" al gülüm, ver gülüm zihniyetiyle yurttaşının insan haysiyetini ayaklar altına alan bir dilencilik derecesine indirilmişse hiç kimsenin çağdaş anlamadan bir sosyal güvenlikten ve sosyal güvenliğin varlığından bahsetmeye hakkı yoktur.

Bilinmelidir ki, hiçbir demokratik rejimde sosyal güvenlik, pazar ekonomisinin rekabet koşulları içinde açık ek-siltmeye çıkartılmış bir hayali ihracat metai değildir.

Her şeye rağmen çok büyük ve kutsal bir işlev yapan Sosyal Sigortalar Kurumu yanında Türk Ulusunun gelenek-leri, dinsel inançları ve aile yapısının bağları, bugün sosyal güvenlik alanındaki boşluğu sınırlı bir biçimde kapatabilmektedir.

Sanayileşmenin gelişmesi, kentle-rin ve kırsal bölgelerin kabuk değiş-tir-mesi, yeni toplumsal zorunluluklar ko-nunun sadece aile yapımız ve bağları-mızla terk edilemeyecek boyutlara bizi getirecek önümüze açık tablolar gelecek ve çıkartacaktır; ancak genel bir mil-li sosyal güvenlik sisteminin kurulma-sı ve hizmete sokulmasındaki ödevini gün geçirmeden devletçe yerine getiril-meli, bu alanda bilimsel bir araştırma-ya, ülkemizin iktisadî ve sosyal şartla-rına dayalı bir çalışmaya geçilerek orta-ya konacak sistem, tartışmaya açılarak gerçekleştirilmelidir.

Sayın Konuklar, değerli delegeler,

41 inci Olağan Genel Kurul toplantısını yaptığımız Sosyal Sigortalar Kurumu-nun etkinliği ve hizmetlerini asla kü-çümsemeden iştirakçilerinin parasal katkısıyla kurulmuş sosyal güvenlik ka-vramının bir alt sigorta kuruluşu olarak değerlendirmeme hak vereceğiniz ümi-diyle şimdi, sadece Sosyal Sigortalar Kurumuyla sınırlı değinilmesinde zorun-luk gördüğüm önemli bir konuyu belirt-mek istiyorum.

41 inci Olağan Genel Kurulda su-nulan Çalışma Raporunun müzakerele-rinde esasen elbetteki çok değerli arka-daşlarım ayrıntılı eleştiriler yapacak, gö-rüşler ortaya koyacaktır. O nedenle bu aşamada Sosyal Sigortalar Kurumu faa-liyetleri ve hizmetleriyle ilgili ayrıntılı bir eleştiri yapma olanağı bulunmadığını takdirlerinize sunarım.

Esasen gündemde bize ayrılan 20 dakikalık konuşmanın içinde Sosyal Si-gortalar Kurumunun bütün faaliyetleri-ne değinmek imkânından da mahrumuz.

GERİYE İTİLEN HAKLARIMIZ

Değerli delegeler, kurumun duru-mu, ülke çapında yürütölegelen ekono-mik ve sosyal politikaların genelinden soyutlamanın mümkün olmadığını, ön-celikle belirtmek istiyorum.

Özellikle son 8 yılda uygulanan ekonomik politikalar ve tercihlerin, ça-lışanlar açısından yarattığı olumsuzluk-lar, devletin ilgisi olmayan bir sigorta kurumu olduğu halde, beraberinde sos-yal güvenlik haklarımızın da geriye git-mesi sonucunu karşımıza getirmiş bu-lunuyor.

Kurumun yönetimi, hizmet ve faa-liyetleri iştirakçileriyle ilişki ve yüküm-lülükleri gibi konularda siyasal iktidarlara n fiilî ve yasal düzenlemelerle hukukî müdahaleleri bu geriye gidişin en baş-ta gelen nedenidir.

Finansmanına, malî kaynağına bir tek kuruluş devlet katkısı bulunmayan, iştirakçisi işçilerin ödediği ve yine on-lar için ödenen primlerin inşa ettiği mül-kiyet yapısında bulunan kurum, aslında nisbî bir hak olan mülkiyetin mutlaklı-ğı ve kutsallığı zihniyetini faaliyetlerine kalkan yapan, siyasal iktidarların hemen her dönemde biçimi değişik saldırıları-na uğramıştır.

SIYASİ BASKI VAR

Bu nedendir ki, kuruluşumuza can veren yasa, bugüne kadar tam 27 kez bir ileri iki geri sarması içinde içinden çıkılamayacak değişikliklere uğra-tılmıştır. Bugün yaptığımız bu genel ku-rulun dahi, kurumun işlem ve eylemleri hakkında hiçbir denetleme, yönlendir-me, ibra ve bir üye dışında yönetimi be-lirleme hakkı yoktur. Kurum, tamamen siyasal iktidarların tasarruf ve yönetimi-ne terk edilmiştir.

Dolayısıyla kuruma sahip çıkılma-sı ve kuruma sahiplik, sadece kurumu oluşturan taraflardan istenemez. Biz, burada adeta yerleşik, mutlak mülkiyet hakkı anlayışına rağmen mülkümüzü adeta işgal eden ve vesayet altında yö-neten siyasal iktidarlara bu hükümler ve vesayet yönetiminden doğan şikayetleri-mizi lütfen üç yılda bir kabul buyurma-larının ricacısı durumuna getirilmişizdir.

Hatta bizlere lütfen tanınan bu şikâyet hakkımızın da, yılda bir kullanıl-masına tahammül edemeyenler, Genel Kurul süresini de 3 yılda 1'e çıkarttıkla-rı gibi esasta yok olan Genel Kurul yet-kilerin, şekilde dahi bırakmayan değişik-lıklar yapılmasını gerçekleştirmişlerdir.

Öncelikle kurumun bu işgalden, bu hü-kümler ve vesayet yönetiminden ve içinden çıkılmaz hale getirilen hukuki yapı-sına tecavüzden kurtarılması ve yine bü-tün değişiklikleriyle birlikte yasal statü-sünün yeniden ele alınması şarttır.

NE YAPMALI ?

Değerli delegeler, kuruma hayat ve-ren, kurumun asıl sahibi tarafları, bu şartların yerine getirilmesi için mücade-leye çağırıyoruz.

Bu konudaki eleştirilerimizi dile ge-tiren kelimeleri inanmanızı isterim ve beklerim ki, törensel bir konuşmanın üs-lubu içinde azamî özenle seçmeye dik-kat ettik. Mülkiyetin mutlaklığı ve kut-sallığı üzerine geliştirilen yargıların, iş-çilerin kendi mülkiyetleri söz konusu ol-duğunda ne denli çığnendiğinin somut örneğini, Sosyal Sigortalar Kurumu uy-gulamalarında görmenin, işçi kamu-oyundaki şiddetli tepkisine bu ifadele-rimin tercüman olamamasından dolayı aslında işçi arkadaşlarımdan beni bağış-lamalarını dilerim.

Tekrar ediyorum ki, Sosyal Sigortalar Kurumu, fiili ve hukuki bakımdan yapılan her türlü saldırıdan ve önce bu işgal ve hükümler vesayet yönetiminden kurtulmalıdır.

SAĞLIK HİZMETLERİ YETERSİZDİR

Değerli delegeler, Çalışma Raporu üzerinde yapılacak müzakerelerde, kurumun faaliyet ve hizmetleri konusundaki görüşlerimizi söz alarak belirtmeye çalışacağım. Bu nedenle bu alana girmekten ve vaktinizi almaktan kaçınıyorum; ancak burada kurumun âdeta vitrini olan ve bu nedenle en çok eleştiri yöneltilen sağlık hizmetleri konusunda genel bir noktaya değinmek isterim.

Bütün uyarılarımıza rağmen, koruyucu hekimlik alanındaki girişimlerin söndürüldüğü, meslek hastalıkları hastanelerinin kapatıldığı, ilaç ve tıbbi malzeme giderlerinin toplam sağlık hizmetleri giderlerinin yüzde 50'sine ulaştığı gibi gerçeklerle karşı karşıyayız.

Kurumun, sağlık hizmetleriyle görevli kadro sayısı ancak yüzde 2,9 oranında artarken kurum, sağlık hizmetlerinden yararlananların sayısı yüzde 8,6 oranında artmış bulunuyor. Bu tablo, olumsuz gelişmelerin habercisidir. Kurum sağlık hizmetleri kadrosunda ihtiyacı giderecek yeterli bir artış sağlanmadığı halde, bir taraftan artan kurum iştirakçisi, diğer taraftan yüzbinlerce Bağ-Kur iştirakçisinin sağlık hizmetleri, kurum tesisleri ve personeline yüklenerek sağlık tesislerimiz ve personelinin teşhis ve tedavi işleri taşınmaz bir başkî altında sürmektedir ve taşınmaz bir başka altına sokulmuştur.

Bu nedenle karşılaşılan olumsuzluklar ise, giderek yeni şikâyetlere sebebiyet veren boyutlarda gelişmektedir.

Ancak, şu hususa işaret etmek istiyorum: Son yılların ürünü olan acımasızlık, kıyıcılık, anlayışsızlık, sevgisizlik yönünde gelişen toplumsal rahatsızlığa, bencilliği ve köşe dönücülüğü öne çıkartan, insanı dışlayan ekonomik politikalar tercihinin yarattığı sosyal ve toplumsal dengesizlikler de ilave edildiğinde aslında sevgi, şefkat ve feragat üzerine kurulması kaçınılmaz olan sağlık hizmetleri ve bu hizmetlerdeki ilişkilerden dolayı şikâyetleri doğal olarak karşılamak gerekiyor.

Biz, bu genel ortamın yarattığı istisnaların yanında, kurumun sağlık tesislerinde görev alan değerli başhekimlerin, hekimlerin ve sağlık personelimizin feragat dolu hizmetlerini, ücret ve statülerini hatırladıkça şükranla karşılıyoruz.

Şefkat, feragat ve sevgiden nasibi ni alamayan istisnaların ise sürekli tedavisiyle uğraşmak da bizim izleyeceğimiz, başta gelen bir görevdir.

Sırası gelmişken belirtmek isterim ki, birer vergi yükümlüsü olarak kazançları ile diğer vatandaşlarla eşdeğerde vergi ödeyen ve fakat kendi sağlık hizmetlerini devletin sırtından alan işçilerimizin öz malı olan kurum sağlık tesislerine, siyasî iktidar, Temel Sağlık Hizmetleri Yasası ile el koymak ve tesislerimizi işçilerin elinden almak istemiştir. Bu vahim tutuma karşı Konfederasyonumuz yürüttüğü çabalar, Anayasa Mahkemesine kadar ulaştırılmış ve bu yasanın iptali nihayet gerçekleşmiştir.

Hukuk devleti anlayışı yerine, kanun devleti anlayışı ile ortaya konulan oldu bittilere tekrar başvurmanın doğuracağı tepkilerden sakınılmasını bu genel kurul vesilesiyle diliyoruz.

PERSONELE DAHA İYİ HAKLAR

Değerli delegeler, bir kurumu ayakta tutan, ona hayat veren, hizmetlerini ilerleten, geliştiren, kuşkusuz en başta her kademedeki yöneticileri ve personelidir. Kurumumuz yönetici ve personeline sağladığımız imkânların geliştirilmesiyle aldığımız hizmetin, doğan şikâyetlerimizin arasında ilişki kurmak kanaatimizce kaçınılmaz bir zorunluluktur.

506 sayılı Kanunun 72 nci maddesi; sağlık yönetim giderleri hariç, Kurumun genel yönetim giderlerinin yıllık genel gelirinin yüzde 10'unu aşamayacağını hükme bağlamıştır. Kurumun bu yıl ki genel gelirleri ise 2 trilyonun üzerindedir. Oysa ki, Kurumun merkez ve taşra teşkilatı büro ve amortisman giderleri dahil, personeli için yapılan giderler, Kurumun genel giderlerinin en çok yüzde 2'sini teşkil etmektedir.

Sağlık yönetim giderleri için de, hekimlerimiz dahil, tüm sağlık personeline ödediğimiz ücret giderleri ise, Kurumun ilaç giderlerinin de altındadır.

Genel yönetim giderleriyle sağlık

yönetim giderlerini toplayarak, genel gelirlere oranladığımızda dahi, yüzde 10'luk sınırın çok altında kaldığını ve imkânların darlığını hemen tespit edebiliyoruz.

Kurumun her kademesinde hizmet veren tüm personeli insan onuruna yaraşır bir geçim düzeyini sağlayacak, verdikleri hizmetin karşılığını alabilecek bir ücretle yaşam düzeyi sağlanması asla gözardı edilemeyecek önemli bir hedef olarak kabul edilmelidir.

Bu vesileyle Kurumumuzu yöneten ve sağlık hizmetleri dahil, her türlü hizmeti veren tüm Kurum yönetici ve personelinin feragatla yürüttükleri çalışmalar için teşekkür ediyorum.

Değerli delegeler;

Sosyal güvenlik hangi ekonomik ve siyasal sistemde olursa olsun, tüm devletler ve uluslar için çağımızın ve gelişen insanlığın en önemli bir sorunudur.

Çoğulcu, hürriyetçi, siyasal demokrasiye olan inanç ve bağlılık, sosyal güvenlik alanında alınacak önlemler ve yurttaşlara verilecek hizmetlerle beslenip pekiştirilebilir.

Biz, Türk işçileri olarak buradan Ulusumuza bütün gücümüzle sesleniyoruz. Ülkemizde çoğulcu, hürriyetçi, siyasal, demokrat rejimin önündeki tüm engelleri, yüreğimizdeki yurt ve insan sevgisinden aldığımız güçle, nasırlı ellerimizle tek tek ayıklamak ve siyasal, demokratik rejimi tüm kurum ve kurallarıyla işlerliğe kavuşturmak mücadelesindeki kararlılığımız, Ulusumuzun tüm bireylerinin mutluluğu, refahı ve sosyal güvenliğinin sağlanması içindir.

Açıkça bilinmelidir ki, biz Türk işçileri kaderimizi ve sosyal güvenliğimizi, Ulusumuzun tüm bireylerinin kaderinden ve güvenliğinden ayrı görmüyoruz. Onun içindir ki, "Sosyal güvenlik" kavramını öne çıkartan ve üzerinde tartışılması gereken bir sorun olarak görmeye devam ediyoruz.

Değerli delegeler;

Bu duygu ve düşüncelerle her şey rağmen, milyonlarca insanımıza hizmet veren, sosyal güvenlik alanındaki boşluğu kendi imkânları oranında doldurma gayretinde olan bu büyük Kurumun kurulmasına önder olanlar ile Kurumumuza ve Türk işçisine mazide her türlü kademedeki hizmetler veren, Kuru-

mun varlığının korunmasını ve yüceltilmesi yönünde emekleri olan değerli yönetici ve personelimizden hayatta olanları minnet ve şükranla, aramızdan ayrılanları rahmetle anıyor, 41 inci Genel Kurulunuzun sayın konuklarını ve siz değerli delegeleri sevgiyle selâmlayarak saygılar sunuyorum."

İŞVERENLERİN GÖRÜŞÜ

Türkiye İşverenler Sendikası adına söz alan TİSK Genel Sekreteri **Kubilay ATASAYAR** da; sosyal güvenlik politikalarının iyi tesbit edilmesini, siyasi müdahale ve tercihlerle sisteme zarar verilmemesini istedi. TİSK Genel Sekreteri Kurumu ilgilendiren her konu ve değişikliğin açık hesaba dayandırılmasını sözlerine ekleyerek dedi ki; "Kanun değişiklikleri ile kuruma getirilecek yükler önceden hesaplanmalı, kurumun bu yükleri kaldırıp kaldıramayacağı iyi tesbit edilmeli, sırf politik nedenlerle kuruma altından kalkamayacağı yükler yüklenmemelidir. Aksi takdirde hesapsız bir sosyal güvenlik kurumu, ileride hem taraflara, hem devlete, hem de kamu maliyesine ağır yükler getirecektir.

Ülkemizde uygulanan sosyal sigorta sisteminde; çalışanlar ve çalıştıranlar birleşerek ödedikleri primlerle sosyal güvenliği satın almaktadırlar." Devletin Avrupa ülkelerinde olduğu gibi sosyal sigortanın finansmanına bazen doğrudan iştirak, bazen bütçeden gelir tahsis etmek, bazen de açıkları kapatmak gibi katkıda bulunmasının gereğini savunan **Atasayar**, "Devlet desteğinin olmayışı nedeniyle SSK'nın finansman yükünün işverenlere aktarılması, emeğin nisbi olarak daha pahalı hale gelmesine neden olmaktadır. Kurum öncelikle devletten olan alacağını tahsil etmelidir." dedi.

İŞÇİ EMEKLİLERİNİN GÖRÜŞÜ

Genel Kurulda işçi emeklileri adına söz alan Cemiyet Genel Başkanı **Ethem Ezgü**, Sosyal Sigortalar Kurumunun son üç yıllık çalışmalarına bakıldığında emeklilerin yasal hakkının korunmadığını öne sürerek, ödenen emekli maaşlarının geçimi sağla-

yacak düzeyde olmadığını belirtti. Kurumun bütün imkanlarını mensuplarına değil, bir kısmını da fonlara aktardığını, bunun işçi, emekli, dul ve yetime haksızlık olduğunu sözlerine ekleyen **Ezgü**, emeklilerin geçim zorlğundan dolayı ek işlerde çalıştığını söyledi.

Ethem EZGÜ

KURUM YÖNETİM KURULUNA SEÇİM

İşçi temsilcisi olarak Kurum asıl üyeliklerine **Enver Toçoğlu** ile işveren temsilcisi **Kemal Kadioğlu** yeniden seçildiler.

Genel kurulun bundan sonraki bölümünde üç işçi, üç işveren, bir emekliler ve bunların dışından birer temsilcinin katıldığı kurumun çalışmalarını tetkik ve değerlendirmek amacıyla komisyonlar oluşturuldu.

İkinci gün oldukça ateşli konuşmalara sahne oldu. Çalışma raporunun müzakeresinde söz alan işçi temsilcisi, sendika başkanları ve işveren delegeleri bölgesel sorunları dile getirdiklerinde, kurumun genel sorunları bir kere daha ortaya çıkmış oldu. Konuşmacılar, kurum hükümet ilişkilerini, kurumun alacaklarını, ödenen emekli maaşlarını, sağlık hizmetlerinin yetersizliğini, hastanelerin devlet-hastanesi halini aldığını, eleman, tıbbi teçhizat ve ilaç yetersizliğini, ku-

rum üzerindeki hükümet baskılarını ve süper emeklilik yasasının aksayan yönlerini örneklerle ve sert bir dille eleştirdiler. Hemen hemen tüm konuşmacılar tarafından, her genel kurulda aynı şeylerin konuşulup, tartışıldığı, ancak şimdiye kadar hiçbir şeyin yerine getirilmediği, dolayısıyla genel kurulların önemini yitirdiği öne sürüldü. Bütün delegelerin ortak arzusunun, kurumdaki siyasi baskının azaltılarak, kurumun asıl sahiplerine yönetimde ağırlık verilmesi olduğu gözlemlendi.

Konuşmalar sırasında, kurumun hastane, klinik, kreş ve sosyal tesislerinin yapısında ortaya çıkan Devlet Planlama Teşkilatı'nın engelleme çabaları da hükümetin kuruma karşı art niyeti olarak değerlendirildi ve sert bir dille eleştirildi.

Genel kurulun ikinci gün çalışma raporu üzerinde müzakereler **TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul**'un bir değerlendirme konuşmasıyla sürdü.

Konuşmasında süper emeklilik konusuna değinen **TÜRK-İŞ Genel Sekreteri**, "Süper emeklilik diye tanınan bu yasadaki eşit surette yararlanma olanağı yoktur. Geleceğe doğru ümit bekleyenler, hiçbir zaman tavan ücretinden emekli olamayacakları gibi tavan ücretinin altında ücret alanlar da % 60'dan değil, % 50'den emekli maaşı alabileceklerdir. Bu durum, emekli maaşlarına, emekli gelirlerine vurulan en büyük darbedir.

Hastanelerin durumuna da değinen **Emin Kul**, "Milyarlık bir sigorta hastanesinin yöneten başhekime, bütün ödemeleriyle birlikte 345 bin lira net para veriyoruz. Bir asistan doktora ise, verebildiğimiz para, 180 bin lira civarındadır. Bu da doktorları geçim sıkıntısına sokmaktadır." dedi.

Emin Kul, "Milli çaptaki bir sosyal güvenlik organizasyonu, çok gelirli gruplardan, az gelirli gruplara doğru kaynağının sağlanacağı bir milli sosyal güvenlik müessesesinin kurulması ve geliştirilmesi" olduğunu söyledi.

GENEL MÜDÜRÜN CEVAPLARI

Eleştirileri cevaplandırmak üzere kürsüye gelen SSK Genel Müdürü **Okan Tapan**, sosyal güvenlik sisteminin bir işletme sistemi olduğunu belirterek, **"Kurumun teorik olarak geliri de gideri de bellidir. Üzerinde spekülasyon yapılabilecek bir yanı yoktur"** "konumuzun insan olduğunu unutmadan çalışmalı, işletmecilik anlayışımızın içine yüreğimizi ve insan sevgisini de koymalıyız." şeklinde konuştu. Sosyal Sigortalar Kurumunu işçi ve işveren primleriyle doldurmuş bir havuz olarak nitelendiren **Tapan**, **"bu prim havuzunda kimsenin boğulmasına yol açmadan, herkesin rahatlıkla yüzmesi sağlanarak havuzun suyu kirlenmemeli, kesilmemeli ve bütün zamanlarda insanlara hizmet verilmelidir."** dedi.

Genel Müdür **Tapan**, şöyle devam etti: **"Kurumun gelir ve giderlerini en iyi şekilde takip edebilmek için, kısa zamanda bilgisayar sistemine geçilecektir. Aksi aide karar ve işlem süratini artırarak kurumun kontrolü mümkün olamaz"** Genel Müdür, 17 milyon insana hizmet veren bir kurum olarak mesai arkadaşlarından sorumluluklarını yerine getirmelerini, en küçük hizmetliden, hastane başhekimine kadar uzanan bir görev zinciri oluşturulmasını istedi. **Tapan** **"SSK, kırk yıllık yoldan geliyor, sondurağı olmayan bir yolda seyrediyor. Bizden daha çok sürat isteniyor vites yükselteceğiz, daha çok hıza, daha çok verime ve daha çok dikkate muhtacız"** dedi.

Genel Kurulun 2. günü sonunda, SSK'ya son üç yılda emeği geçen genel müdür, genel müdür vekilliği ve yönetim kurulu üyeliği yapmış olanlara SSK tarafından şükran plaketi verildi.

Genel Kurulun 3. gününde ise hazırlanan komisyon raporları okunarak müzakere edildi. Sosyal Sigortalar Kurumunun hesap tetkik komisyonu raporunda 1987 yılında çeşitli kaynaklardan elde edilen gelirler toplam

Genel Müdür Okan Tapan eleştirileri cevaplarken...

2 trilyon 40 milyar 663 milyon lira olarak belirtilirken, bu meblağın 1986 yılına oranla % 98.9 arttığı belirtildi. Kurum plasmanları ise 1987 yılı sonunda 1 trilyon 52 milyar 7 milyon lira olarak tesbit edildi.

Teşkilat ve mevzuat komisyonu raporunda ise, kurumun yönetiminde işveren ve işçi üyelerinin ağırlık taşınması istenirken, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına doğrudan bağlılık keyfiyetinin kaldırılması istendi. SSK primlerinin işçi ve işveren üzerinde aşırı bir yük haline geldiği, böylelikle pahalı bir sistemin dünyanın hiçbir yerinde görülmediği iddia edildi.

Sağlık hizmetleri ve işçi sağlığı işgüvenliği komisyonunun raporunda da hastane, dispanser ve sağlık istasyonları için istenen tıbbi araç ve gereçlerin kurumun bütçesine devletin bir katkısı olmadığı dikkate alınarak temini hususunda DPT'nin kısıtlamalarının asgariye indirilmesi istendi. Taşra hastanelerine gerekli önemin verilerek tüm eksiklerinin yerine getirilmesi gereği belirtildi.

Konut kredileri komisyonu raporunda da; Ödeme yetkisinin bankalardan alınarak kurum tarafından yapılması istendi. Kurumun sigortalılara ve işçi emeklilerine ödediği 1 milyon liralık faizsiz konut kredisi uygulaması delegeler tarafından az bulunarak eleştirilirken, komisyon raporunda yerli ve yerinde görüldüğü savunuldu.

Dilek ve temenniler komisyonu raporunda da diğer komisyon rapor-

larını toparlayıcı mahiyette yeni teklifler yer aldı.

Genel Kurulun karar organı olarak üç yılda bir değil yılda bir toplanması istendi.

Genel Kurulun kapanış konuşmasını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut** yaptı. **Aykut**, genel kurul çalışmalarını bakanlık ve genel müdürlük üst düzey yöneticilerinden bilgi alarak takip ettiğini, **"pek çok delegenin konuşmalarında hizmetlerdeki eksiklik ve aksaklıkları dile getirirken, kurumun içinde bulunduğu koşulları ve güçlükleri de belirtmelerinden büyük memnuniyet duyduğumu"** ifade etti. Tartışılan sorunları; sağlık tesislerinin iyi işletilmediği, polikliniklerde yığılma olduğu, iş gücü kaybı, alet eksikliği, kadroların Başbakanlıktan verildiği, röntgen için dışarıya fazla para ödendiği, sağlık hizmetlerinin yetersizliği, yetişmiş eleman sıkıntısı, personel ücretleri, personel dağılımı, personel eğitimi, süper emeklilik, prim alacakları, emeklilere ödenen maaşın yetersizliği gibi ana başlıklar altında toplayarak şikayetlerin yerinde olduğunu belirten **İmren Aykut** **"Delegelerin bu konuların değerlendirilmesi ve acil önlemlerin alınması konusunda hiç şüphesi olmasın"** dedi. Hükümet olarak amaçlarının kendi adına çalışan çiftçilerin sosyal güvenliğe kavuşturulması olduğunu ifade eden Bakan, kurumun sorunlarının halli konusunda Bakanlık olarak işçi-işveren ve özellikle sendikalarından yardım beklediklerini söyledi.

4 Kişilik ailenin gıda masrafı

- ANKARA'DA YAŞAYAN DÖRT KİŞİLİK BİR AİLENİN GIDA HARCAMASI TEMMUZ 1988 FİYATLARIYLA 176.455 LİRAYA YÜKSELDİ.
- GIDA HARCAMASINDAKİ BİR AYLIK FİYAT ARTIŞI YÜZDE 3.8, YEDİ AYLIK FİYAT ARTIŞI İSE YÜZDE 37.6 OLDU.
- ARALIK 1987'YE GÖRE TEMMUZ 1988'DE GIDA HARCAMASI İÇİN 48.273 LİRA EK HARCAMA YAPMAK GEREKİYOR.
- 1 TEMMUZ 1988'DEN İTİBAREN NET 83.766.- LİRA OLARAK TESBİT EDİLEN ASGARİ ÜCRET İLE GIDA HARCAMASININ ANCAK YÜZDE 47'Sİ KARŞILANABİLMEKTEDİR.

1980'den bu yana uygulanan ekonomik politika ile günlük yaşantımızın ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışları, başta işçiler olmak üzere tüm dar ve sabit gelirli çalışanların yaşama koşullarını olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

Ailenin zorunlu ihtiyaçları içinde önemli bir yer tutan gıda için Temmuz 1988 fiyatları üzerinden asgari düzeyde yapılacak harcama tutarı 176.455 liraya ulaşmıştır.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN TEMMUZ 1988 GIDA HARCAMASI

Yetişkin işçi için aylık gıda harcama tutarı (TL)	58.961.-
Yetişkin kadın için aylık gıda harcama tutarı (TL)	37.620.-
15-19 Yaş grubu erkek çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL)	48.078.-
4-6 Yaş grubu çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL)	31.796.-
Toplam :	176.455.-

ayda

176.455.- TL

Haziran 1988'de, dört kişilik ailenin gıda harcamasının 170.025 lira olduğu dikkate alınırsa, gıda harcamasındaki bir aylık fiyat artışı yüzde 3.8 olmaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezinin belirli aralıklarla sürekli olarak yaptığı belirleme, gıda harcamasında dönemsel olarak beklenen gerilemenin gerçekleşmediğini, özellikle kamu işletmeleri tarafından üretilen mallara yapılan zammın da etkisiyle fiyat artışlarının sürdüğünü ortaya çıkarmaktadır. 1988 yılının yedi aylık döneminde ortalama aylık artış oranının yüzde 4.7 olduğu gözönünde tutulursa, Temmuz ayında gerçekleşen yüzde 3.8'lik fiyat artışı "ileriye dönük enflasyon" hesabında iyimser olmayı ortadan kaldırmaktadır.

Aralık 1987'de 128.182 lira olan gıda harcamasının, yedi ayda yüzde 36.7 oranında artarak Temmuz 1988'de 176.455 liraya yükselmesi, 1 Temmuz 1987'den itibaren 126.000 lira olarak tesbit edilen asgari ücretin yetersizliğini de bir kez daha ortaya koymaktadır. Yeni tesbitte bugün net 83.766 lira olan asgari ücret almakta olan bir işçi, sadece bir aylık asgari gıda harcamasını yapabilmek için 63 gün çalışmak zorundadır. Diğer bir ifadeyle bugünkü asgari ücret tesbit edildiği Temmuz 1988'de zorunlu aylık gıda harcamasının sadece yüzde 47'sini karşılayabilmektedir.

Ülke genelinde ödenmekte olan ücret düzeyi ile, gıda dışında kalan konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür gibi zorunlu ihtiyaçlar da dikkate alındığında, çalışanların içinde bulunduğu olumsuzluk daha iyi anlaşılacaktır.

“İş Kazasında İlk Yardım” Seminerine 106 sendikacı katıldı

ERZURUM- TÜRK-İŞ'in düzenlediği “İş Kazasında İlk Yardım” konulu seminer Erzurum'da 13-15 Temmuz tarihlerinde yapıldı.

Değişik işkollarından 106 sendika yöneticisi, işyeri temsilci ve baştemsilcisinin katıldığı semineri, TÜRK-İŞ 9. Bölge Temsilcisi **Turan Özbuğutu** yaptı.

40 kişilik üç grup halinde seminer programının uygulanacağını söyleyen **Özbuğutu**, kamu kuruluşlarının böyle bir seminer için beklenen duyarlılığı göstermemesini kınadı.

Bölge Çalışma Müdürü **Aziz Kişioğlu** “İş kazaları olmadan alınan tedbirler, kaza olduktan sonra alınan tedbirlerden daha ucuzdur” diyerek başladığı konuşmasında, kamu kuruluşlarının bu tür seminere katılarak öğrenecekleri çok şeyler olduğunu belirtti.

Daha sonra video eşliğinde bir doktor tarafından verilen bilgilerle, çeşitli iş kazalarında yapılacak ilk müdahaleler gösterildi.

Seminerin sertifika dağıtım törenine katılan Erzurum Valisi **Recep Birsin Özen**, her türlü çalışmanın insan sağlığı ve mutluluğuna yönelik olduğunu vurgulayarak, “Erzurum İl’imiz Türkiye’de ve hatta Dünyada en az meslek hastalığına rastlandığı bir ildir. Seminer boyunca edindiğiniz bilgiler, hayatınızın her safhasında karşınıza çıkabilecek olaylar için size rehber olacaktır” dedi.

Sağlık-İş ile SSK arasında toplu iş sözleşmesi imzalandı

● Ücretler ve sosyal yardımlar artırıldı

Türkiye Sağlık-İş Sendikası, Sosyal Sigortalar Kurumu'na bağlı hastane, sanatoryum, dispanser ve sağlık istasyonlarında çalışan yaklaşık 10 bin işçi için yeni dönem toplu iş sözleşmesini imzaladı.

Yürürlük tarihi 1.1.1988 olan işletme toplu iş sözleşmesi ile işçilerin ücretlerine;

1. yıl ilk altı ay için 13 bin lira artı % 30, ikinci altı ay için % 29, 2. yıl ilk altı ay için % 20 ve ikinci altı ay için % 16 oranında zam yapılmıştır. Buna göre 103.500 TL olan ortalama ücret 1. yılın sonunda 195.370 TL'ye yükselmiş olup, 1.7.1988 tarihi itibarıyla ücret zam oranı % 88.76'dır.

Yılda iki maaş tutarında ödenen ikramiye üç maaşa yükseltilerek, diğer sosyal yardımlarda da artış sağlanmıştır.

SITMA SAVAŞ DAİRE BAŞKANLIĞINDA

Sağlık-İş Sendikası; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sıtma Savaş Daire Başkanlığına bağlı 67 ildeki bölge başkanlıkları ile Adana Sıtma Savaş Enstitüsünde çalışan 2.400 üyesi için toplu sözleşme yaptı.

Yürürlük tarihi 1.1.1988 olan toplu iş sözleşmesi ile işçi ücretlerine;

1. yıl ilk altı ay için % 38, ikinci altı ay için % 29, 2. yıl ilk altı ay için % 20 ve ikinci altı ay için % 16 oranında zam yapılmıştır.

Sözleşmede, 6772 sayılı Kanun gereği ödenen 52 günlük ilave tediye dışında, ödenen 38 günlük ikramiye 60 güne çıkartılmıştır. Sosyal yardımlarda % 50 oranında artış sağlanmıştır. Bu artışlara göre, 99.000.- TL. olan ortalama ücret 1. yılın sonunda 176.240.- TL'ye yükseltilmiş olup, 1.7.1988 tarihi itibarıyla çıplak ücret zam oranı % 78.02'dir.

Pala: "Sorunların kökeninde iyileşme yapmadıkça, toplu sözleşmelerle zam almak, çözüm getirmez."

İstanbul'da Belediye işçilerine yüzde 300 zam

Belediye-İş Sendikası ile İstanbul Anakent ve İlçe Belediyeleri adına kısa adı TÜHİS olan Türkiye Ağır Sanayi ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi ile yüzde 300'e yaklaşan ücret ve sosyal yardım artışı sağlandı.

21 Bin Belediye-İş üyesi işçinin toplu sözleşmesiyle, birinci yılın ilk altı ayı için yüzde 40, ikinci altı ayı için yüzde 28, ikinci yılın ilk altı ayı için yüzde 20, ikinci altı ayı için yüzde 16 ücret artışı yanı sıra, sosyal yardımlarda da büyük artışlar sağlandı.

1 Mart 1988 tarihinden geçerli olan sözleşme, çalışma şartlarını da iyileştiriyor.

Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı **Hüseyin Pala**, ülkemizde bir asırdan bu yana demokrasi mücadelesi verildiğini ve bugün de, çağdaş demokrasiye tam ve sağlıklı olarak kavuşabilmek için çaba harcadığını söyledi.

Sendikasının Samsun'da düzenlenen Başkanlar Kurulunu açış konuşmasında, bugün ülkemizdeki sendikacılığın içinde bulunduğu güç koşullara değinen Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı **Pala**, arzulanan demokrasinin gerçekleşmesi halinde sorunların kendiliğinden çözüm yoluna ulaşacağına inandıklarını bildirdi.

Sendikalar ve sendikacılar olarak da başlıca görevlerinin, işçilere demokrasinin gereklerini anlatmak olduğunu ve bu görevi yapmağa uğraştıklarını da sözlerine ekliyen **Hüseyin Pala**, ülkemizde sosyal adalet uygulamasında da büyük aksaklıklar bulunduğu işaretleyerek özetle şunları söyledi:

"Ülke çocukların geleceği için devlet üzerine düşeni gittikçe terketmeye uğraşiyor, paralı eğitime yönelme kurumlaş-

yor, eğitim çağındaki 20 milyon gencimize çağa uygun öğretim yaptırılmıyor, liseyi bitiren çocuklarımızın ancak % 9'u üniversiteye ulaşma olanağı buluyor.

Sağlık her milletin geleceğinin teminatıdır. Cumhuriyet döneminde ülkenin bir yanında sağlık tesisleri kuruldu. Vatandaş parasız tedavi ediliyordu. Sıtmanın, veremin, şark çıbanının kökü kazınmıştı. ANAP iktidarı sağlığı da paralı yaptı. Parası olan tedavi ediliyor, olmayan kaderine terk ediliyor. Parası olmadığı için hastanelerde rehlin kalan vatandaşın dramını hergün başında görüyoruz.

HERŞEY DOLAR İÇİN

İyi kumaş üretiliyor giyemiyoruz, kaliteli sebze-meyve, et-süt üretiliyor biz yemiyoruz. İyi temiz otellerimiz var biz yatmıyoruz. İyi temiz turistik tesislerimiz var biz oralara yanaşamıyoruz. Güzel denizlerimiz var, kumsallarımız var, plajlarımız var giremiyoruz. Herşeyimiz dolara, yabancıya hazırlanmış onlar yararlanıyor, biz de kârın tokluğuna onlara hizmetkârlık ediyoruz ve çektiğimiz tümü, dolar uğrunadır. Paramızın değeri dolar uğruna düşüyor, fiat artışları dolar uğruna yapılıyor, vergi artışı dolar uğruna yapılıyor, borçlarımız dolar uğruna artıyor, dış ülkelere sattığımız mallar, dolar uğruna ucuz gidiyor, dış alımlarımız dolar uğruna pahalı geliyor ve çağ atlayan iktidar, dolar uğruna ülke kaynaklarını ve hatta topraklarını peşkeş çekiyor. Dolar uğruna holdingler yeşeriyor, dolar uğruna şirketler iflas ediyor, dolar uğruna sendika-işveren çatışıyor, dolar uğruna işçi ile sendika karşı karşıya geliyor.

Dolar yükseldikçe emekçinin eline geçen Türk Lirası değer yitiriyor emekçi geçinme olanağını yitiriyor, sendikasına yükleniyor, sendikada işverene yüklenmek istiyor, fakat mevcut yasalar sendikayı engelliyor, grevi engelliyor, Toplu İş Sözleşmesini engelliyor ve işverene, doların yanında yer alıyor."

Altınsoy, Kul, Göçer ve Bıcıroğlu imza töreninde... (Foto: Nihat ÜSTÜN)

Ankara'da Belediye işçileri yeni haklar aldı

Uzun süren müzakerelerden ve bir süre uyuşmazlık safhasından sonra, Ankara Büyükşehir ve ilçe belediyelerinde çalışan 16 bin 700 işçi için yeni dönem toplu iş sözleşmesi törenle imzalandı.

Ankara Büyük Şehir Belediye Başkanı **Mehmet Altınsoy**, işçilerin ekonomik sı-

kıntısını yakından bildiklerini kaydederek, "işçilerimize istediklerini verememenin ıstırabı içindeyim" dedi.

Altınsoy, törende yaptığı konuşmada belediyelerin patron değil, halka hizmet sunan birer kurum olduklarını, işçilerin de aynı hizmeti sunduklarını söyledi.

Sözleşme imza töreninde konuşan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Emin Kul**'da, işçi ücretlerinin enflasyonun nedeni olduğu yolundaki görüşlerin geçerliliğini çoktan

yitirdiğini bildirdi. **Kul**, bu sözleşmede öngörülen zam oranları ile enflasyon tahribatının bir ölçüde giderildiğini söyledi. **Emin Kul**, toplu sözleşme rejiminin çeşitli Anayasal ve yasal kısıtlamalar altında sürdü-rüldüğünü, bu nedenle imzalanan sözleşmenin getirdiği hakların başarı olarak nitelendirilebileceğini ifade etti. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Emin Kul**, "Elbette gelişen olaylar karşısında önümüze çıkan setler akılcı ve hukuki değilse, bunu aşmanın mücadelesini her zaman veririz." dedi.

Sözleşmeyi, Belediyeler adına **Altınsoy**, sendika adına **Çetin Göçer**, TÜHİS adına Genel Sekreter Vekili **Rahmi Bıcıroğlu** imzaladı.

ÇANKAYA BELEDİYESİ

Belediye İş Sendikası ile Ankara Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri arasındaki sözleşme imza töreninde Çankaya Belediyesi yer almadı.

Daha sonra Çankaya Belediye Başkanlığında düzenlenen bir törenle bu sözleşme de imzalandı.

Çetin Göçer'in yaptığı açıklamaya göre; Belediyelerde çalışan işçilere ücret ve sosyal yardım artışlarıyla yüzde 182'lik zam yapıldı.

Çankaya toplu sözleşmesi imzalanırken...

Barut: "TÜRK-İŞ prensipler manzumesidir"

TES-İŞ Sendikası'nın Mali Genel Kurulu'nda konuşan Genel Başkan **Faruk Barut**, çeşitli işçi ve yurt sorunlarına ilişkin görüşlerini açıklarken, Türkiye'nin durumunun hangi zaviyeden bakılırsa bakılsın, yürekler acısı olduğunu bildirdi.

TÜRK-İŞ'in prensipler manzumesi olduğunu, verdiği mücadelenin bir başka örneğine hiçbir dönemde rastlanmadığını da belirten **Barut**, konuşmasında şu görüşlere yer verdi:

"Bir tarafta alabildiğine maddi imkanlarla bir anda şişirilen insanlar, diğer tarafta ekmek kavgasına atılmış milyonlar.

Bir tarafta insana makina muamelesini reva gören zihniyet, diğer tarafta her icraatı ile serbest bırakılmış vurguncular.

İçinde bulunduğumuz durum, Türkiye'nin durumu hangi zaviyeden bakılırsa bakılsın, yürekler acısıdır.

Bu vurguna ve haksızlığa kim dur diyecek?

Sendikaların çıkmazlarını nasıl açacağız?

İşçilerin daha mutlu yaşamasını temin edecek yollar nelerdir?

Bu gibi güncel ve haklı isteklerin çözümüne ışık tutmak ve üstesinden gelmek üzere TÜRK-İŞ bilindiği gibi bir dizi eylem planını Başkanlar Kurulu'ndan ittifakla aldığı bir kararla uygulamaya koymuştur.

Sizlere şunu söylemek istiyorum ki; Türk sendikacılık hareketi içinde hiçbir dönemde, TÜRK-İŞ'ten başka hiçbir kuruluş TÜRK-İŞ'in ortaya koyduğu eylemleri gerçekleştirememiştir.

Yürüyüşler, kapalı salon toplantıları, mitingler, siyasi yasakların kaldırılması için yapılan toplantılar, Türk işçisini bütünleştirerek tek bir yumruk haline getirmiştir.

Bu mücadelenin amacı; iktidarlarını tekellerine alarak, milli gelirin yüzde altmışını yüzde yirmilik bir azınlığa peşkeş çekilmesini önlemek, sendikaların önündeki kısıtlama ve yasakları kaldırmak, işiye köle gibi bakanları hizaya getirmek, insanlarımızı enflasyona ezdiren zihniyete "dur" demektir.

Yüzbinlerin elele, omuz omuza yaptığı bu eylemler ne gibi sonuçlar vermiştir ve bu sonuçlara rağmen durum nedir?

— Siyasi yasaklar TÜRK-İŞ'in ortaya koyduğu ağırlık sayesinde kalkmıştır.

— Sesimiz ülkede yankılanırken sendikacılarla pazarlık yapmayacağını söyleyenler, sendikaların işçileri temsil etmediğini söyleyecek kadar şaşırانlar, sendikacıları çağırmak ve pazarlık yapmak durumunda ve zorunda kalmışlardır.

— Yasaları ben mi çıkardım diyerek sorumluluktan kaçanlar, 2821 ve 2822 sayılı yasaları değiştirmek zorunda kalıyorlardı.

Sonuç hiçbirimizi tatmin etmemiş olsa da, karşıımızdaki güçlerin gerilediğini ve TÜRK-İŞ'in tüm örgütleri ile siyasal iktidara tanınmasını ortaya koymuştur.

TÜRK-İŞ prensipler manzumesidir. TÜRK-İŞ Yeniçeri ocağı değildir. TÜRK-İŞ ilke ve amaçları olan bir kuruluştur.

Sendikacılığın esası disiplin olduğuna göre de TÜRK-İŞ disiplin içinde kalmak mecburiyetindedir.

Hiç kimse, hiçbir sendika bu disiplini bozamaz, bozmamalıdır.

TÜRK-İŞ yönetiminin aldığı kararlar tartışılmaz diye bir kural yoktur.

TÜRK-İŞ demokratik bir işçi örgütüdür. Tartışma olmayan yerde gerçeklere ulaşamaz.

Ancak; kitle örgütlerinde tartışma yöneticisi kızma gerekçesiyle hükmi şahsiyete ve kişiliğe hakaret sınırlarına ulaşmamalıdır. Kitle örgütleri kamuoyunda yara almamalıdır.

Parçalanmış ve dağılmış gibi görünen örgütler etkinliklerini sürdüremez. Muhataplarımız ise güçten anlıyorlar.

Toparlanmalıyız. Yeni bir takvim içinde mahalli seçimlerden önce yeni eylem türleri belirlenmelidir. Eylemlerden vazgeçildi diye bir şey yoktur."

TES-İŞ Genel Başkanı **Faruk Barut**, demokrasinin ülkemizde yarım porsiyon uygulandığını da sözlerine ekleyerek "Biz-

ler ihtilalcı değiliz. Çünkü; ihtilallerin işçi hareketi açısından, dar gelirliiler açısından çıkmazlarını ve olumsuzluklarını peşinen yaşamış insanlarıdır. Öyleyse eylemlerimizin yönü, özgürlükçü ve eşit bölüşümcü, gerçek demokrasiyi uygulayacak siyasi kadroların parlamentoya gönderilmesi olacaktır." dedi.

TES-İŞ Sendikasının mali genel kurulunda, sendikaca hazırlanan yeni bütçe kabul edildi.

BAŞOĞLU'NUN KONUŞMASI

TES-İŞ Mali Genel Kuruluna katılan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, yaptığı konuşmada TÜRK-İŞ ve bağlı sendikaların birlik ve beraberlik içinde verdikleri mücadelenin iki önemli noktada başarıya ulaştığını söyledi ve şöyle devam etti:

"Bu noktalardan birincisi, kamu kesimi toplu sözleşme müzakereleri de hükümetin daha önce empoze ettiği zam sınırlarının aşılmasıdır.

İkinci önemli nokta ise, değişmez denilen kanunlarda değişiklik yoluna gidilmesidir.

Kararlı mücadelemiz sonunda bunları kabule mecbur olmuşlardır. Mücadelemiz demokrasi kuralları içinde devam edecektir. Bu mücadeleyi zayıflatma yönündeki çabalar ise işçiye ihanettir. TÜRK-İŞ çatısı altında ihanetin yeri yoktur ve olmayaacaktır."

Türk-İş'ten siyasi partilere ziyaret

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, Olağan Genel Kurullarını tamamlayan siyasi partilere birer nezaket ziyaretinde bulunarak, parti üst yönetiminde görev alan yeni yöneticileri kutladılar.

6 Temmuz tarihinde gerçekleştirilen bu ziyaretlerde sırayla DYP, ANAP ve SHP Genel Merkezlerine gildi.

Geçirdiği kalp rahatsızlığı nedeniyle hastanede bulunan Genel Başkan **Şevket Yılmaz**'ın katılmadığı bu ziyaretlerde, Genel Sekreter **Emin Kul**, Genel Mali Sekreter **Çetin Göçer**, Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban** bulundular.

DYP Genel Merkezindeki ziyaret sırasında çalışanların ve işçilerin güç koşullar altında bulunduklarına işaret eden DYP Genel Başkanı **Süleyman Demirel**, "**Alın teri ve el emeği karşılığını almadıkça, o ülkede huzur olmaz**" dedi ve TÜRK-İŞ'in bundan sonraki faaliyetlerinde kendilerinin de yardımcı olacaklarını söyledi. DYP Genel Başkanı Yardımcıları **Gölhan, Kılıç ve Kıratlıoğlu** da görüşmede hazır bulundular.

ANAP Genel Merkezinde de, TÜRK-İŞ Yöneticilerini ANAP Genel Başkan Yardımcılarından **Mahmut Oltan Sungurlu** ve **Recep Ergun** karşıladı. **Sungurlu**, yaptığı konuşmada, hak isteyen işçi kuruluşlarının demokrasinin vazgeçilmez parçası olduğunu, TÜRK-İŞ'in bugüne kadar şerefli bir mücadele verdiğini ve ANAP'ın da işçi sorunlarının hallinde samimi olduğunu öne sürdü.

SHP Genel Merkezinde de, Genel Başkan **Erdal İnönü**, Genel Sekreter **Deniz Baykal** ve Genel sekreter Yardımcıları ile görüşüldü.

SHP Genel Başkanı **İnönü**, ziyaret sırasında, "**Biz SHP olarak Anayasa'da ve yasalarda çalışma hayatını çağdaş duruma getirecek düzenlemeleri gecikmeden yapmak arzusundayız. Halkımızın çoğunluk oyları ile parlamentoya girerek sorunları çözeceğimiz günler yakındır. TÜRK-İŞ'in, işçi sorunlarının halli konusundaki çabalarının yanında olduğumuzu da ifade etmek istiyorum**" dedi.

Bu ziyaretler sırasında yeni seçilen siyasi parti üst düzey yöneticilerini kutlayan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri

Emin Kul ise, gerektiğinde zaman zaman siyasi partilerle temas halinde olacaklarını bildirdi ve bunun sorunları çözümedeki faydalarını anlattı. 1988 yılının ikinci yarısı ile 1989 yılını, sadece işçi hakları için değil, toplumun ekonomik yönden yoksul olan diğer kesimleri içinde önemli bir zaman parçası şeklinde gördüklerini belirten **Emin Kul**, bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da TÜRK-İŞ'in üzerine düşen görevin bilincinde olarak mücadelesini sürdüreceğini ifade etti. Yukarıdaki fotoğraflarda ANAP (en üstte), SHP (ortada), DYP (altta) yöneticileriyle TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri ziyaret sırasında görüşüyor.

Toçoğlu: "SSK'nın en büyük ihtiyacı özerkliktir."

- YENİDEN SOSYAL SİGORTALAR KURUMU YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİNE SEÇİLEN ENVER TOÇOĞLU; İSTİKRARLI OLMAYAN VE DEĞİŞEN SİYASİ TERCİHLERE GÖRE POLİTİKA ÜRETEK KURULUŞLARIN BAŞARI ŞANSININ DÜŞÜK OLDUĞUNU SÖYLEDİ.

Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu üyeliğine işçi kesiminin tek adayı olarak oybirliğiyle yeniden seçilen **Enver Toçoğlu**, dergimize verdiği demeçte SSK'nın büyük ihtiyacının özerklik olduğunu belirtti.

İstikrarlı olmayan ve değişen siyasi tercihlere göre politikalar üretilen kuruluşlarda başarı şansının düşük olduğunu sözlerine ekleyen **Toçoğlu**, kendisine gösterilen güvene de teşekkür etti.

Toçoğlu demecinde şu görüşlere yer verdi:

"Ülkemizin en büyük sosyal güvenlik kuruluştur olan Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu üyeliğine yeniden tek aday gösterilip, oybirliğiyle seçilmemin mutluluğunu yaşıyorum.

Türk-İş gibi büyük bir topluluğun temsilcisi olmak, üç dönem arka arkaya güvene mazhar olmak, bir insan için gururların en yücesidir.

SSK 41'inci genel kurulunu oluşturan delegelere bu vesile ile teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

İşçi, emekli, dul ve malül ve yetimlerden oluşan büyük kitlelere hizmet götürmekle görevli olan Sosyal Sigortalar Kurumu'nun, daha iyi bir yapıya kavuşabilmesi, kendi yapısal karakteri ile her türlü tasarrufu uygulayabilmesi, gereksiz müdahalelere maruz kalmaması, ancak kuruluş yasasında ciddi bir değişiklik yapılması ve özerkliğine kavuşturulmasıyla mümkündür.

İstikrarlı olmayan, değişen siyasi tercihlere göre politikalar üretilen kuruluşların başarı şansı son derece azdır.

Öncelikle, her kuruluşta olduğu gibi, o kuruluşa vücut veren kesimlerin yönetim etkinliğinin sağlanması şarttır.

Türk-İş'in uzun yıllardan bu yana, SSK'nın her genel kurulunda dile getirdiği sorunların başında daima bu konu gelmiştir.

İşçi ve işveren primlerinden oluşan bir kaynak üzerinde, buna katkısı olmayan siyasal otoritenin tam söz sahibi olmasını izah etmek mümkün değildir.

Batıda, işçi ve işverenin yanısıra hükümetlerin de değişik oranlarda prim katkıları bulunmaktadır.

Yine o ülkelerde, sosyal güvenlik kuruluşlarının mali imkanlarını en düşük derecede değerlendirmek ve başka kaynaklar yaratmak için geçerli mevzuata rastlanamaz.

Sadece kamu kuruluşlarından olan prim alacağının tahsili için karşılaşılan engeller bile, köklü yasal değişikliklerine ihtiyacı göstermeye yeterlidir.

Her şeyin iyisini, daha güzelini arayıp bulmak için, önemli ölçüde yol gösterici nitelikte olan SSK genel kurullarındaki öneriler bize ışık tutacaktır.

İşçi ve işveren kesimi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının katkılarıyla daha iyiye ulaşacağımıza inanıyorum."

ÇALIŞANLARIN TASARRUFA TEŞVİKİ

H.AVNİ YAZICI

TÜRK-İŞ

Sosyal Güvenlik Uzmanı

İktisat sözlüğünde tasarruf; elde edilen gelirin tüketilmeyen bölümü veya tüketimden yapılan fedakârlık olarak tarif edilmektedir.

Yine tasarrufların;

a) Üretim mallarına yatırım yapmak,

b) Plasmaya bağlanan tasarruflar şeklinde,

c) İşletilmeden tutularak, değerlendirildiği de, herkesce bilinen iktisadi bir kuraldır.

1987 yılında ortalama işçi ücretinin net 115 bin lira olduğu, Nisan 1988'de Ankara'da 4 kişilik bir ailenin gıda giderlerinin 165 bin 618 liraya yükseldiği(*), enflasyonun resmi makamlarca dahi % 60'ların üzerinde olduğunun kabul edildiği ülkemizde, çalışanların büyük çoğunluğunu gelirin tüketilmeyen bölümünden veya tüketimden yapacakları fedakarlıktan bahsetmek ve onları tasarrufa teşvik etmek, propaganda ağırlıklı, çalışanlara sözde moral verici görünüp, aslında fon toplamaya yönelik bir düzenleme olarak görülmektedir. Çünkü geçiminden aciz kitlelerin iradi olarak tasarruf yapması mümkün olamayacağına göre, çalışanların yasalarla cebri tasarrufa teşvik gerekçesine dayanılarak ve ileriye dönük bazı pembe tablolar çizilmek su-

retiyle gerçek maksadın gizlenmek istendiği toplumun her kesimince bilinen bir husustur.

AMAÇ VE KAPSAM

3417 sayılı kanunun amacı, çalışanların aylık ve ücretlerinden tasarruf kesintisi yapılması, tasarruflara devlet ile işverenlerin katkıda bulunması, bağımsız çalışanların gelirlerinin bir kısmının tasarrufa ayrılmasını temin etmek, yine bu tasarrufların en iyi şekilde değerlendirilmesini sağlamak olarak özetlenebilir.

Yine 3417 sayılı kanun kapsamına;

1. Aylıklarını Devlet Memurları Kanunu (Ek ve geçici maddelerine göre alanlar dahil), Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Hakimler ve Savcılar Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre almakta olan kamu görevlileri (Yurtdışında geçici ya da sürekli görevde bulunanlar dahil),

2. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel,

3. On ve ondan fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçiler,

4. Her türlü sözleşmeli personel,

5. 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar, girmekte, en çok 30 gün süren süreksiz işlerde çalışan işçiler, 3308 sayılı kanuna tabi çıkarlar, yabancı uyruklu işçiler ve Kamuda bir aydan daha az süre ile çalışan işçiler ise kanun kapsamına girmemektedirler.

Yine, aynı işverenin işyer-

lerinde çalışanların 10'un altına düşmesi halinde o işverene ait işyerlerinde çalışanlar ile, 5434 ve 506 sayılı kanunlara göre emekli, yaşlılık ve maluliyet aylığı almakta olanların kamu ve özel kesimde çalışmaları halinde bu kanundan istifadeleri mümkün değildir. Ancak bunlardan 1475 sayılı İş Kanununa göre işçi olarak çalışanlar, sadece kanunun öngördüğü 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerindeki çalışanlar sayısının hesabında dikkate alınmaktadır.

UYGULAMA

1.4.1988 tarihinde yürürlüğe giren 3417 sayılı kanun uygulamasına açıklık getirmek için, Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca 3.4.1988 ve 12.5.1988 tarihlerinde iki ayrı tebliğ çıkarılmıştır. Bu tebliğlerden;

1. Özel kesime ait bir işyerinde çalışan işçilere 30.4.1988 tarihinde yapılacak ücret ödemelerinden,

2. Kamuda çalışan ve ücretlerini peşin alan işçilere 15.4.1988, çalıştıktan sonra alanlara 14.5.1988 tarihinde yapılacak ücret ödemelerinden,

3. Kamu görevlileri ve kamuda çalışan sözleşmeli personelle 15.4.1988 tarihinde peşin yapılacak ödemelerden tasarruf kesintisi yapılması ve devlet ile işveren katkılarının hesaplanması gerekmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile işverenler T.C. Ziraat Bankasının bir şubesinde tasarrufu teşvik hesabı açtırarak tasarruf kesintilerini bu hesaba yatıracakları gibi, 3 nüsha bordro ile

(*) TÜRK-İŞ Araştırma Bürosu tespitleri.

de kesintiler hakkında bankaya bildirimde bulunacaklardır. Uygulamadan doğacak sorunlar ve tereddütler, Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) belirlenecek esaslara göre sonuçlandırılacaktır.

Bankalar, yatırılan katkı ve kesintileri hak sahibine verecekleri hesap cüzdanına işleyecekleri gibi, tahsilatlarını tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın T.C. ZİRAAT BANKASI Ankara Merkez Şubesindeki "ÇALIŞANLARIN TASARRUFLARINI TEŞVİK HESABINA" aktaracaklardır. Bu hesapta toplanan paraların, Yüksek Planlama Kurulu'nca belirlenecek esaslara göre, gayrimenkul alım satımına yönelik yatırımlar dışında her türlü menkul kıymetlere ve yüksek verimli yatırımlara plase edilerek nemalandırılması gerekmektedir.

İşverenlerin yaptıkları tasarruf kesintilerini ve katkıları süresi içinde bankaya yatırmaları durumunda, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 506 sayılı kanunun primlerin tahsiline ilişkin hükümleri gereğince tahsilatı yapması ve gecikme zamları ile birlikte bankaya yatırması gerekmektedir.

Yine Bağ-Kur sigortalılarının zamanında ödemede bulunmamaları durumunda da Bağ-Kur, 1479 sayılı kanunun primlerin tahsiline ilişkin hükümlerine göre gerekli takip ve tahsilatı yapacak ve ilgili bankaya yatıracaktır.

SONUÇ

Bu cebri tasarruf uygulamasının çalışanların maaş ve

ücretlerinde bir azalmaya sebep olmayacağı, devlet ve işverenlerce karşılanacağı hususu en yetkili kişilerce ifade edilmiş olmasına rağmen, bu görüşü kabullenmek mümkün değildir.

Çünkü görünüşte devlet ve işverenlere yüklenecek bu mali yük, vergiler ve maliyet artışları suretiyle neticede çalışanlarca karşılanacak, dolayısıyla gelirlerde bir azalma mutlaka olacaktır.

Ancak, eleştirsek de, çıkan kanun yürürlüğe girdiğine göre yapılacak bir değişiklikle şu noktalara da dikkat edilmesi gerekmektedir:

1. Ülkemizde çıraklar, çoğu işverenler tarafından ucuz işgücü olarak kullanılmakta ve üretime doğrudan katkıda bulunmaktadır. Buna rağmen kapsam dışı bırakılmaları ve nisap yönünden dikkate alınmaması, haklarını kısıtlayıcı bir uygulama olarak görülmektedir.

2. 5434 ve 506 sayılı kanunlara göre emekli, yaşlılık ve maluliyet aylığı alanlar, sigortalı olarak çalışmaları halinde "SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ" ödemektedirler. Bu kimselerin, nisabın tesbitinde dikkate alınması ve fakat uygulamadan muaf tutulmaları, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olarak değerlendirilmektedir.

Bu durumda olanlarla, sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, yaşlılık ve maluliyet aylığı almakta olanlar için de; sosyal güvenlik kuruluşları vasıtasıyla devlet katkısı sağlanması suretiyle kapsamın genişletilmesi, emeklilerin ikinci sınıf vatandaş görüntüsünden kurtarılmalarını ve onore edilmelerini

sağlayacaktır.

3. 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'na tabi olanların 3417 sayılı kanun kapsamına alınmaları (Uygulama tarihi Bakanlar Kurulu'nca belirlenecek) ileri bir adımdır. Ancak bunların emekli ve malullerinin de kapsama alınmalarıyla bütünlük sağlanmış olacaktır.

4. Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ve Bağ-Kur'un bütün takiplerine, zorlamalara ve yasal kolaylıklara rağmen, kendi prim alacaklarını tahsilde karşılaştıkları darboğazlar ve başarısızlık ortada iken, hem resen, hem münferit şikayetler sonucu ortaya çıkacak tasarruf kesintilerini ve işveren katkılarını nasıl tahsil edecekleri ve bu uygulamanın etkinliği tartışmalıdır. Onun için, hak sahiplerine büyük görev düşmekte ve aylık kesintilerinin cüzdanlarına zamanında işlenmesi ve noksan bildirimlerin de yine ilgili kuruluşlara zamanında bildirmeleri ve takip etmeleri zaruri görülmektedir. Aksi durumlar, karışmayı ve yanlışlıkları geometrik bir şekilde artıracaktır.

İşbilen ve işbitiren iktidarımızın yasa uygulaması ile meydana getirdiği iş yükünü ve bürokratik engelleri zaman içinde görece ve fon birikimi uğruna nelere katlanıldığını daha iyi anlayacağız.

Son dileğimiz fonların değerlendirilmesinin, fonların tahsili ve kapsamı gibi yürütülmesi, çalışanların mecbur edildiği tasarrufların hiçbir kayba uğratılmadan, yatırıma dönüştürülerek verimli bir şekilde değerlendirilebilmesidir.

Bekleyecek ve göreceğiz.

AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ AVRUPA'DAN SONRA ORTADOĞU'YA AÇILIYOR

★ ANADOLU Üniversitesi Rektörü Büyükerşen, uyguladıkları "Batı Avrupa Projesi"nden sonra, modelin kendi ülkelerinde de geliştirilmesi için Körfez ülkeleriyle İran'ın işbirliği önerdiğini açıkladı.

Anadolu Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, "Çalışanların Fakültesi" olarak nitelenen Açıköğretim Fakültesi'nin uyguladığı eğitim yönteminin yabancı ülkeler tarafından ilgiyle izlendiğini ve doğu ülkelerinin de modelin kendi ülkelerinde geliştirilmesi için, Anadolu Üniversitesi'ne işbirliği önerdiklerini açıkladı:

"Açıköğretimin Türk eğitim hayatında bir büyük boşluğu doldurduğunu ve genel kültür hayatımıza büyük katkılarda bulunduğunu" açıklayan Büyükerşen, şunları söyledi:

"6 Batı Avrupa ülkesinde çalışan yurttaşlarımız için uygulamaya koyduğumuz 'Batı Avrupa Projesi'ne ilk öğrenim yılında ümid edilenin üzerinde

başvuru oldu. Türk eğitimini yabancı ülkelere yaymak suretiyle buradaki yurttaşlarımızın yüksek öğrenimlerini sağladığımızdan dolayı, Anadolu Üniversitesi olarak mutluyuz."

ABD, Fransa ve Almanya'da uygulanan Türk Açıköğretim yönteminin ilgiyle izlendiğini ve şimdi de Doğu ülkelerinin dikkatini üzerinde topladığını söyleyen Büyükerşen sözlerine şunları ekledi:

"Körfez ülkeleriyle komşumuz İran, bu eğitim modelini kendi toplumlarında geliştirebilmek amacıyla Anadolu Üniversitesi'ne işbirliği önermişlerdir"

PROJEDEN YARARLANANLAR

Açıköğretim Fakültesi'nin "Batı Avrupa Projesi" 4 yıllık İktisat ve İş İdaresi programlarıyla 2 yıllık Eğitim Önlisans programından oluşuyor. Bu uygulamadan halen 2 bin 80 yurttaşımız yararlanıyor. Batıdaki açıköğretim öğrencilerinin 700'ü Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yurt dışında görevlendirdiği öğretmenlerimizden oluşuyor.

AÖF Batı Avrupa Projesi'nin yıl sonu sınavları 18-19 Ha-

ziran tarihlerinde Federal Almanya'da Köln, Hamburg, Frankfurt, München ve Berlin, Hollanda'da Den Haag, Belçika'da Brüksel, Fransa'da Paris, Avusturya'da Viyana, İsviçre'de Brüksel, Fransa'da Paris, Avusturya'da Viyana, İsviçre'de ise Bern kentlerinde yapıldı. Bedelli askerlik için Türkiye'de bulunanlar, sınavlara Eskişehir ve Burdur'da girebilecekler.

Avrupa'daki açıköğretim öğrencilerinin yıl sonu sınavları ise 24-25 Eylül tarihlerinde merkezi organizasyonla ve oturumlu olarak yapılacak.

TÜRK-METAL'İN DİZİ KONFERANSLARI SONA ERDİ

TÜRK-METAL Sendikası'nın Demokrasi, Demokratik Sendikacılık, Ekonomik Politika, Enflasyon ve Çalışanlar konulu bir dizi konferans programı, başarıyla sonuçlandırıldı.

Aralık ayında başlatılan ve toplam 22 yerde düzenlenen konferanslarda çok sayıda sendika üyesine eğitim verildi. Son olarak 8 Nisan'da Sakarya'da yapılanla sona eren eğitim programı şu illeri kapsıyordu:

"Çerkezköy, Gebze, Sakarya, Kocaeli, İstanbul, Bursa, Eskişehir, Kırıkkale, Ankara, Seydişehir, Polatlı, Antalya, Denizli, İzmir, Adana, Ankara I Nolu, Kayseri, İstanbul, Bursa, İzmir, Eskişehir Sakarya."

TÜRK METAL Sendikası ayrıca, Aralık ve Ocak ayları içinde Kırıkkale, Niğde Aksaray, Kayseri ve Çerkezköy'de düzenlediği seminerlerde toplam 110 üyesine temel sendikacılık konusunda eğitim vermişti.

İŞVERENLERİN, "ALTIN YILI"ndaki "SAHTE GÖZYAŞLARI"

TÜRK kalkınmasının yalnız bir kesime yüklenmesi, vergi adaletsizliği ile aşırı kâr hırsı, toplumumuzun, gündeminden çıkmayan maddelerinden birisi haline geldi.

OECD Türkiye Konsorsiyumu Başkanı Wolfrang Albert, Paris'te, hükümetimizin ekonomik politikasıyla ilgili olarak görüşlerini açıklarken şöyle diyor:

"Kemer sıkmanın tam yükü, halkın omuzlarında. Toplumsal eşitsizliğin dengelenebilmesi için, hükümetinizin para kazananlardan da vergi almayı becermesi gerek. Gerçek kemer sıkma, böyle olur."

İsmi açıklanmayan bir başka OECD yetkilisinin sıkı para politikasıyla ilgili görüşleri de şöyle:

"Bu sıkı para politikası değil. Çünkü, bir çok kesime ödün veriliyor."

Haberin, bir gazetemizde yayınlandığının ertesi günü de -ne tesadüf ve ne ilginçtir- şirketlerin 1987 kârlarıyla ilgili, bazı gazetelerimizde yer alan bir başka haber de toplumsal ağırmıza belge olması bakımından, hayli dikkat çekiciydi:

"Durmadan, yüksek kredi faizinden ve ekonomik sıkıntılardan yakman şirketlerin sağladıkları kârlar bir önceki yıla göre, ortalama yüzde 92 oranında artmıştı. "Batıyoruz" diye ağlayan işverenlerin, aslında "sahte gözyaşları" döktükleri, böylelikle ortaya çıkmıştı."

Yine, haberde belirtildiğine göre, "Geçtiğimiz Mart ayı boyunca genel kurulları yapılan şirketler arasında, kâr oranının yüzde 27'nin altına düşmediği de anlaşılmıştı."

İşverenlerin "karları"yla ilgili olarak yapılan değerlendirmede, "ortaya çıkan bir başka gerçek"de şuydu:

"Şirket kârlarının 1986 yılına göre artışı, enflasyonu artırıcı nitelikteydi. Kâr hırsı, maliyet artışını körükleyince, maliyet artışının da tüketim mallarına yansımaları, kaçınılmaz oluyordu."

İşverenlerle ilgili diğer önemli bir tesbit

de şöyleydi:

"İşadamları ve sanayi sektörü kârlarının yüzde 92 oranında artması, şirketlerin çeşitli 'teşvikler'den 1987 yılında da yararlandıklarını ortaya koyuyordu."

Bir başka gazetemizde yapılan yorumda ise "Özel sektörün, 'ALTIN BİR YIL' yaşadığı" ifade edilerek, şöyle deniliyordu:

"Şirketlerin, kârlarındaki artışın, 1986'ya oranla 1987 yılında, yüzde 300'lere kadar vardığı dikkati çekiyor. Genel kurullarını izleyebildiğimiz, şirketler arasında, geçen yılı 'zarar'la kapatana rastlanmadı."

Özetle; "Şirket, holding ve bankaların, 1987 yılı kâr toplamı, 608 asgari ücrete eşit olan bu kârlar toplamı, genelde, 'patronlar'ı mutlu etmişti."

Yok.. bir de mutlu olmasalardı bari..

Biz yabancıların, toplumumuzu yönlendirmesine, onların görüşlerine dayanarak, özelleştiri yapılmasına karşıyız.

Ancak, hükümetimiz dışa açık bir ekonomik politika izlediği için OECD'lilerin görüşlerini yansıtarak, işverenlerimizin "ALTIN YIL'DAKİ SAHTE GÖZ YAŞLARI"na değinmek zorunda kaldık.

Alabildiğine kazancı kendilerine "tabii bir hak" sayan, bazı işverenlerin, "ALTIN YILI", bizce, işçiler açısından "KARA YIL"dır.

Hükümetin yapmak zorunda kaldığı bazı zamları katlayarak ürettikleri malların maliyetine ekleyen bu işverenlerimizin, ağırlaşan hayat şartları karşısında, çalışanlara yeterli gördükleri "ek zam" miktarı ise anımsayacaksınız, ayda sadece 10 bin liraydı. O da tüm işçilere değil..

Şimdi, bir de madalyonun arkasına bakıp, sonucu göreceğiz: Devletimizin vergi geliri, 1988 yılında, 1987'ye göre, bırakalım yüzde 300'leri, yüzde 100 artacak mı?

Bu "kâr tablosu" aslında, bazı işverenlerimizin, devletimizi nasıl aldattıklarının, emsalsiz bir belgesidir bizce.

Bir öneri...

Pahalılığı, sabah akşam yapılan zamları protesto etmek!..

Kısıla kısıla kısıvrak hale getirilen sendikalar ve ilgili yasaları biraz rahatlatmak için Türk-İş'in yapmak istediği İstanbul mitingi İstanbul valiliği emri ile ertelendi...

Mitinglerle ilgili daha önce de bazı önerilerimiz olmuş ve bunları ilgililere duyurmuştuk... "Olmaz" dediler. "Sen işin gırgırındasın" demişlerdi.

Büyük sözü dinlememenin suçunu hep birlikte çekiyoruz.

Fakat bütün bunlara rağmen geç kalmış sayılmayız. Bu gdiişle önümüzdeki beş yıl dizi dizi mitingler yapacağız.

Şimdiden oturup bunların nasıl yapılacağı kararını alalım ki, günü geldiğinde elimiz, kolumuz bağlı kalsın.

Önerimiz açık ve çok basit...

Hem yasal olarak hem de Türk sporuna bir katkımız dokunacak.

Türk-İş'e bağlı 32 işkolu sendikası birer futbol kulübü kuracak ve çift devreli lig maçları yapılacaktır.

Düşünebiliyor musunuz, bir hafta sonu Deri-İş'le, Metal İş'in... diğer hafta Teksif'le Maden-İş'in futbol maçını...

Allah... Allah...

Yerler, gökler zangır zangır sallanır alimallah!

Çift devreli sendikalar ligi 64 maçla tamamlanacağına göre Cumartesi ve Pazarı sayarsak bir yıl içinde 8 ayın tatil günleri bir cümbüş, bir şamata ki sormayın...

Ya... Ya... Ya...

Şa... Şa... Şa...

Ekmek, Barış çok yaşa...

Özgürlük dağa, taşa...

Maçlarda slogan atmak şimdilik yasak olmadığına göre, hem sloganlarımızı biraz modernize etmiş oluruz ve hem de söylemek istediklerimizi söyleyebiliriz.

Örneğin,

"Yaşasın Maç-İşçiler Aç!.."

"Biz maçlarda yenilmeyiz. Haksızlıklar önünde eğilmeyiz!"

"Zulme karşı duracağız. Stadlara dolacağız!.."

"Hakemin gözüne gözlük, işçinin ağzına emzik!"

Bu sloganları çoğaltabiliriz.

Sendika, ligi maçları sonunda bir şampiyonluğun kutlanması en az bir Galatasaray şampiyonluğunun ki kadar görkemli olacaktır. "En büyük Türk-İş, Başka büyük yok" sözleri sadece İstanbul'da değil bütün ülkede yeri göğü çınlatacaktır. Hele biri çıkıp ta "Türk-İş'i sevmeyen ölsün" lafını etti mi seyreyle gümbürtüyü...

Bizden söylemesi... Yumurta kapıya dayanmadan oturup ince ince düşünmeliyiz. Bu futbol kulübü kurma fikri pek yabana atılır cinsten değil...

Transfer... Antrenör... diye ipe un sermeye gerek yok.

Mustafa Yöndem

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Bayındır Sokak No: 10 Tel: 133 31 25-26-27-28-29 ANKARA	14	DOK GEMİ-İŞ Gen.Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak No: 13
01	TARIM-İŞ Gen.Bşk.: GAZANFER AKÇİN Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA	15	YOL-İŞ Gen.Bşk.: BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Tel: 118 05 95 - 125 78 64 - 125 38 07 ANKARA
02	TÜRKİYE MADEN İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ORHAN Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57	16	TES-İŞ Gen.Bşk.: Faruk BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Tel: 134 49 87-88-89 - 118 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	GENEL MADEN-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 120 02 - 132 04 ZONGULDAK	17	TEZKOOP-İŞ Gen.Bşk.: KENAN GÜRBÜZ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 229 67 97 - 229 47 99 Sıhhiye / ANKARA
03	PETROL-İŞ Gen.Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 174 88 96 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL	17	KOOP-İŞ Gen.Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenişehir/ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Gen.Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 164 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL	18	TÜMTİS Gen.Bşk.: Selim Paşa Sokak Tümtis Sarayı No: 62 Tel: 524 36 79 - 531 40 75
05	ŞEKER-İŞ Gen.Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Tel: 118 42 73-74 - 117 19 88 Bakanlıklar / ANKARA	19	DEMİRYOL-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 29-30-31-32
06	TEKSİF Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel: 131 21 70-71-72-73 ANKARA	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Gen.Bşk.: EMİN KUL Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane / İSTANBUL
07	DERİ-İŞ Gen.Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad 17/3 Birlik İşhanı Tel: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Gen.Bşk.: ADNAN ÖZCAN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Gen.Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	LİKAT-İŞ Gen.Bşk.: AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Gen.Bşk.: İSMAİL ÖNAY Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. Işıl Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİT	23	HABER-İŞ Gen.Bşk.: CUMHUR SARAÇ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/14 Tel: 230 22 60 - 229 36 12 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Gen.Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Necatibey Cad. 20/7 Tel: 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAĞLIK-İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Gen.Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklal Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 151 99 00 Galatasaray / İSTANBUL	25	TOLEYİŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ARAS Asmalı Mescit Mah. Nergiz Sok. Tünel İşhanı No: 6 Kat: 3-4 Beyoğlu / İSTANBUL Tel: 149 90 52 - 53
11	BASS Gen.Bşk.: TAMER SONALP Sümer Sokak 29 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Gen.Bşk.: KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Tel: 134 20 00 - 134 20 01 - 134 20 02 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen.Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Tel: 229 53 91 - 229 53 96 - 229 33 28 Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Gen.Bşk.: EREN GÜVENER Basın Sarayı Kat: 2 Tel: 527 85 34 Çarşıoğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Gen.Bşk.: HASAN BASRİ BABALI Kazancı Yokuşu, Ağacırağı Sokak No: 3 Daire: 10 80090 Taksim / İSTANBUL Tel: 151 95 77 (3 Hat)	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen.Bşk.: HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sokak 62 Tel: 513 82 54-55-56
13	TÜRK-METAL Gen.Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 229 17 53-54 Maltepe / ANKARA		TÜRK-SEN Gen.Bşk.: HÜSEYİN CURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R.Hüseyin Sokak Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS